

Everything has its Jaguar. A narratological approach to conceptualising Caribbean Saladoid animal imagery

Paulsen, E.R.

Citation

Paulsen, E. R. (2019, September 5). Everything has its Jaguar. A narratological approach to conceptualising Caribbean Saladoid animal imagery. Retrieved from https://hdl.handle.net/1887/77630

Version: Publisher's Version

License: License agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the

Institutional Repository of the University of Leiden

Downloaded from: https://hdl.handle.net/1887/77630

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle http://hdl.handle.net/1887/77630 holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Paulsen, E.R.

Title: Everything has its Jaguar. A narratological approach to conceptualising Caribbean

Saladoid animal imagery Issue Date: 2019-09-05

Appendix A. Stories recalled by Sjaak and Yvonne Ebecilio as recorded in the summer of 2009 (Matta, Suriname)

ENG NL

1. The beginning of the Biswane family

Narrated on 27-6-2009 by Sjaak Ebecilio (b. 1916)

There was an Indian* who lived alone with a dog. This dog was only lying around in the ashes the whole day. Once the man came back from the hunt, he found cassiri, betriet and cassava had been prepared. He only saw his dog lying in the ashes, the Indian asked: "Hey, did you do this?" The dog merely wagged its tail. A few days later the same thing happened and the Indian decided to cheat. He had a suspicion that his dog caused it, but did not know for sure. Then he saw a woman preparing cassiri, betriet and cassava, and he saw a fur coat hanging in a tree. The Indian ran to the tree, took the coat and threw it into the fire. The woman started to cry no end. She asked, "Why did you do that?" The Indian replied, "You wanted to be a wife? Now you are my wife."

This was the beginning of the Biswane family.

*In Suriname the Lokono (Arawak) refer to themselves as Indian.

1. Het begin van de familie Biswane

Verteld op 27-6-2009 door Sjaak Ebecilio (93 jaar).

Er was een indiaan* die leefde alleen met een hond. Deze hond lag alleen maar in het as de gehele dag. Een keer kwam de man terug van de jacht. Toen hij terugkeerde vond hij cassiri en betriet gemaakt en de cassave gereed. Hij zag alleen maar zijn hond liggen in het as. De indiaan vroeg: "Hey, heb jij dit gedaan?" De hond kwispelde alleen. Een paar dagen daarna gebeurde hetzelfde en de indiaan besloot te spieken. Hij had wel een vermoeden dat z'n hond erachter zat, maar wist het niet zeker. Toen zag hij een vrouw cassiri en betriet en cassave maken en hij zag een jas (vacht) hangen in een boom. De indiaan rende naar de boom, pakte de jas en gooide deze in het vuur. De vrouw begon te huilen en te huilen. Ze vroeg: "Waarom deed je dat?" De indiaan zei: "Je wilde toch een vrouw zijn? Nu ben je mijn vrouw."

Dit was het begin van de familie Biswane.

*In Suriname noemen de Lokono (Arawaks) zichzelf Indiaan.

ENG NL

2. Halliwali

Narrated on June 27, 2009 by Sjaak Ebecilio (b. 1916)

Once there lived a shaman (pijai) called Halliwali who one day decided to turn himself into a dead deer in order to attract vultures. A small bird named Boelatata, a red-throated Caracara, saw how Halliwali transformed himself. As the vultures arrived, Halliwali watched how they took off their coat (of feathers) and became women. He then looked for the most beautiful one. Boelatata tried to warn the vultures, calling: "Watch out! It is not a dead deer! It is Halliwali, the pijai!" Nevertheless, Halliwali managed to get hold the coat of feathers belonging to the most beautiful vulture. The other vultures retrieved their coats and flew off. The one who remained became Halliwali's wife.

After several months the wife wished to visit her family and Halliwali agreed. Having slipped into her feathered coat, she took Halliwali's hand and together they flew to vultures' land above the clouds. The woman looked up her family there.

The mother of the woman wanted Halliwali to get water for her with a basket. Halliwalli knew that the water would run out of the basket, but went to get water with the basket. When he was busy with the basket, a person came to him, who asked: "Maniri (a former name for an Indian/Arawak), what are you doing? What do you want?"Halliwali replied: "I want to get water for my mother-in-law." The person said: "That will not succeed!" And he decided to help Halliwali. "Who are you if you can put water in a basket," Halliwali asked. He says: "Moenirijo, mother of the large ant species* (ant, -jo is female) is my name." Moenirijo makes balls of cobwebs and Halliwali places them in his basket and fills his basket with water. His wife brings the basket with water to her mother.

2. Halliwali

Verteld op 27-6-2009 door Sjaak Ebecilio (93 jaar)

Er was eens een pijai (sjamaan) Halliwali genaamd. Op een dag veranderde Halliwali zichzelf in een dood hert om aasgieren te lokken. Een klein vogeltje boelatata (boshaan) zag hoe hij zich veranderde. Toen de aasgieren kwamen keek Halliwalli om zich heen en zag hoe de aasgieren hun veren uittrokken. Hij bleef kijken want hij wist dat ze zich veranderden in mensen en hij keek naar één van de mooiste. Hij keek om zich heen om de mooiste uit te zoeken. Boelatata riep naar de aasgieren: "Kijk uit! Het is geen dood hert maar Halliwali, de pijai!" Toen de aasgieren verwijderd waren van hun veren kwam Halliwali overeind rende naar de jas (veren) van de mooiste aasgier om deze te pakken. De andere aasgieren pakten hun veren en vlogen snel weg. Eén vrouw bleef achter en zij werd Halliwali's vrouw.

Na een paar maanden wilde de vrouw haar familie opzoeken en Halliwali ging akkoord. De vrouw deed haar verenjas aan, pakte Halliwali's hand en samen vlogen ze weg naar Aasgierenland boven de wolken. De vrouw ging daar naar haar familie.

De moeder van de vrouw wilde dat Halliwali water voor haar ging halen met een korf. Halliwalli wist dat het water uit de korf zou lopen, maar ging met de korf water halen. Toen hij bezig was met de korf, kwam een persoon achter hem staan, die vroeg: "Maniri (was vroeger naam voor een Indiaan/Arawak), wat doe je? Wat wil je?" Halliwali antwoordde: "Ik wil water halen voor mijn schoonmoeder." De persoon zei: "Dat lukt toch niet!" En hij besloot Halliwali te helpen. "Wie ben je eigenlijk als je water in een korf kan zetten," vroeg Halliwali. Hij zegt: "Moenirijo, moeder van de grote soort mier* (mier, -jo is vrouwelijk) is mijn naam." Moenirijo maakt bollen van spinnenweb en Halliwali plaatst deze bollen in zijn korf en vult zijn korf zo met water. Z'n vrouw brengt de korf met water naar haar moeder.

Halliwali's wife tells her husband: "My mother wants to eat small fish". Halliwali went to the river and caught a few small fish with his hands. They did not have fishings rod then. Having caught a few small fish he made a small basket and put the fish in it and gave it to his wife for her mother. His wife says: "Is this all you bring? This is not enough for my mother!" "Take it to your mother, it's enough," Halliwali says. The woman takes the basket with fish to her mother. The mother started to growl, the woman opens the small basket and at that moment all the fish fell on the ground filling the yard with small fish. It was that much that the small fish spread out to all sides. That was also one of Halliwali's tricks.

Halliwali's vrouw vertelt haar man: Mijn moeder wil visjes eten. Halliwali ging naar de rivier en ving een paar visjes met zijn handen. Ze kenden toen nog geen hengel. En toen hij een paar visjes had gevangen maakte hij een klein korfje en plaatste daar de visjes in en geeft dit aan zijn vrouw voor haar moeder. Zijn vrouw zegt: "Is dit alles wat je brengt? Dit is niet genoeg voor mijn moeder!" "Breng het toch maar naar je moeder, het is genoeg", zegt Halliwali. De vrouw brengt het korfje met vissen naar haar moeder. De moeder begon te knorren, de vrouw opent het korfje en op dat moment valt alle vis op de grond en het erf vult zich met visjes. Het was zoveel dat de visjes zich helemaal naar buiten verspreiden. Dat was ook zo'n kunst van Halliwali.

Now the mother-in-law wanted a bench in the shape of her head. The daughter passes it on to her husband Halliwali. However, Halliwali had never seen his mother-in-law, because she always stayed inside. Halliwali performed a shamanic ritual to call for the help of a horéré, an ant and made it go to his mother (a horéré is referred to as a pingo ant in Negro-English). This ant has a venomous bite. The ant slipped into the mother-in-law's house and bit her, but she only reacted by shaking her wings.

Nu wilde de schoonmoeder een bankje in de vorm van haar kop. De dochter geeft het door aan haar man Halliwali. Halliwali had zijn schoonmoeder echter nooit gezien, want zij bleef altijd binnen. Halliwali pijaide de hulp in van Horéré-mier, hij pijaide de Horéré naar zijn moeder toe (pingo mieren in Neger-Engels). Dit is een mier met een venijnige beet. De mier glipte naar binnen bij de schoonmoeder en beet haar, maar zij reageerde enkel door met haar vleugels te schudden.

Then Halliwali performed a ritual and the hadëkekërë came (a small ant species that travels in swarms). And they went everywhere. A swarm of ants crept over the mother-in-law and they crawled really everywhere, over her head, into her ears. She could not stay inside. The mother-in-law ran outside, where, Halliwali sat looking around and saw her head. Then he was able to make a bench in the shape of her head. When his wife brought the bench to her mother, she was startled by her own portrait!

Vervolgens pijaide Halliwali de Hadëkekërë-mier (klein soort mier, maar komen als zwerm). En die gingen overal. Een zwerm mieren kroop over de schoonmoeder en zij kropen echt overal; over haar kop, in haar oren. Ze kon niet binnen blijven. De schoonmoeder rende naar buiten en daar zat Halliwali te kijken en hij zag haar kop. Toen was hij in staat een bankje in de vorm van haar kop te maken. Toen zijn vrouw het bankje naar haar moeder bracht schrok zij van haar eigen beeltenis!

An elderly woman was Halliwali's nurse. One afternoon he was covered in lice, and she was busy removing and eating them. While doing this, she began to talk saying: "If they have eaten your best bits, then please leave the little leftovers for me!" Halliwali heard this and immediately understood that the woman was talking about him and that his in-laws were planning to kill and eat him!

Een oude vrouw was Halliwali's verzorgster.

Op een middag zat hij vol met luizen en zij
was bezig hem te ontluizen en ze at de luizen
op. Terwijl ze hier mee bezig was begon ze
te spreken: "Als zij de beste stukken van jou
hebben opgegeten, dan laten ze kleine restjes
voor mij brengen!" Halliwali hoorde dit en
begreep meteen dat de vrouw het over hem
had en dat zijn schoonfamilie van plan was hem
te doden en op te eten!

When Halliwali arrived with his wife, he had taken his magic flute of bamboo with him to the vulture world. Early in the morning he stuck his flute through the canopy and crawled outside. Then he removed his flute and returned to Earth playing his flute. When his in-laws came to eat him, they saw him nowhere but did hear a beautiful Arawak melody sent to Earth. That was Halliwali setting off for Earth again.

Toen Halliwali was gekomen met zijn vrouw had hij zijn toverfluit van bamboe meegenomen naar de aasgierenwereld. 's Morgensvroeg stak hij zijn fluit door het bladerdak en daardoor kroop hij naar buiten. Trok vervolgens zijn fluit eruit en keerde terug naar de aarde terwijl hij zijn fluit bespeelde. Toen zijn schoonfamilie kwam om hem op te eten, zagen ze hem nergens maar ze hoorde wel een prachtige Arawakse melodie dat richting aarde ging. Dat was Halliwali die weer naar de aarde vertrok.

- * Moenirijo is an ant that you often see with a small scoop of water on its head. The rear particle -jo is feminine. This helper is female.
- * Moenirijo is een mier die je vaak ziet met een bolletje water op hun hoofd. Het achter voegsel –jo is vrouwelijk. Het is een vrouwelijke helper.

ENG NL

3. The story of the "beast" Malaro-oyo, the mother of Sapakoro (a giant reptile)

Narrated on July 2, 2009 by Sjaak Ebecilio (b. 1916)

There once was a family that consisted of a mother with two sons and a daughter. The daughter was married to a gentleman from another village. The two brothers of the woman were hunters and lucky when hunting. Every time they went hunting, they brought something home. They always brought something for their sister too. The sister's husband, however, had no luck with hunting. He never brought any game home, causing the woman's brothers to feel angry. They said to their mother: "Our sister's husband never brings home anything for our sister or for us. That is why we do no longer give him any meat either." Their mother said: "No, he is my son-inlaw, your sister's husband, so you shall also give him part of your game!"

A certain afternoon the brothers returned from hunting and it was as if they had not brought along anything that day. They went to their sister and said to their sister: "Look, sister, we shot so much game we could not carry it. Ask your husband, let your husband go to the forest and get the meat there. He has to take his basket and retrieve it at the place where we left it covered by under leaves."

The next morning the man takes his basket, bow and poison arrows and goes towards the place described by the brothers. He thought: I am going to collect the game. He approaches a place where two trees stood together and then he sees a kind of flash of lightning, and he stands still. Looking closely he sees a huge head! What he saw before had not been lightning, but a huge tongue that had swiftly protruded from the head! He thought: this is the Malaro oyo. The brothers sent me here for Malaro-oyo to eat me! What did he do? He took his poison arrows, made a detour, so that he was not seen, crawled towards the monster and killed Malaro-oyo. He shot it below the armpit, where it is soft, killing it in this way!

3. Het verhaal over het beest Malaro-oyo, moeder van Sapakoro (reuzenreptiel)

Verteld op 02-07-2009 door Sjaak Ebecilio (93 jaar).

Er was een familie die bestond uit een moeder met twee zonen en een dochter. De dochter was getrouwd met een heer uit een ander dorp. De twee broers van de vrouw waren jagers en ze hadden geluk met jagen. Elke keer dat ze gingen jagen brachten ze iets naar huis. Ze brachten dan ook altijd iets mee voor hun zus. De man van de zus had echter geen geluk met jagen. Hij bracht nooit buit mee naar huis en dat maakten de broers van de vrouw boos. Ze zeiden tegen hun moeder: "De man van onze zus brengt nooit iets voor onze zus en hij geeft ons ook nooit iets. Daarom geven we hem ook geen vlees meer." Hun moeder zei: "Nee, hij is mijn schoonzoon, jullie zus d'r man dus jullie geven hem ook een deel van jullie buit!"

Een zekere middag kwamen de broers thuis van de jacht en het was alsof ze die dag niets hadden meegebracht. Ze gingen naar hun zuster en zeiden tegen hun zus: "Kijk zus, we hebben zoveel wild geschoten dat we het niet konden dragen. Vraag je man, laat je man naar het bos gaan en daar het vlees gaan halen. Hij moet zijn korf meenemen en het gaan halen op de plaats waar wij het hebben achter gelaten onder bladeren."

De volgende morgen neemt de man zijn korf, pijl en boog met gifpijlen en gaat richting de door de broers beschreven plek. Hij dacht: ik ga het wild halen. Hij nadert een plek waar twee bomen bij elkaar stonden en dan ziet hij een soort bliksemstraal, en hij blijft staan. Als hij goed kijkt ziet hij een grote reuzenkop! Wat hij eerder zag was geen bliksem geweest, maar een enorme tong dat uit de kop tevoorschijn schoot! Hij dacht: dit is de Malaro-oyo. De broers hebben mij hierheen gestuurd zodat Malaro-oyo mij zou opeten! Wat deed hij? Hij pakte zijn gifpijlen, maakte een omweg, zodat hij niet gezien werd, kroop naar het monster toe en doodde Malaro-oyo. Hij schoot het onder de oksel, waar het zacht is, en zo doodde hij het!

Then he took out his beautiful knife, which he had made of bone. Next, he took the beast's tongue, cut it into pieces and put it in his basket. Then he brought the basket home and told his wife, "I went to the place designated by your brothers," and gave her the basket containing the tongue. Then he said: "Give this to your brothers. Those brothers of yours are mean. They sent me to be torn apart and devoured! However, it did not work, because I killed it and brought this back with me. Let them eat that piece of the tongue!"

Toen pakte hij zijn mooie mes, dat hij gemaakt had van been. Nam de tong van het beest, sneed het in stukken en deed het in zijn korf. Toen bracht hij de korf naar huis en zei tegen zijn vrouw: "Ik ben naar de door jouw broers aangewezen plek geweest," en gaf haar de korf met tong. Toen zei hij: "Geef dit aan je broers. Die broers van jou zijn gemeen. Zij hebben mij gestuurd om me te laten verscheuren en opeten! Het is echter niet gelukt, want ik heb het gedood en dit meegebracht. Laat zij het maar opeten dat stuk van de tong!"

The woman went to her mother and said: "Mom! See how mean my brothers are. They sent my husband into the forest so that the giant Malaro-oyo would eat him. Here is the beast. Let them eat it! He had to get the meat. Well here is part of it."

De vrouw ging naar haar moeder en zei: "Mamma! Kijk hoe gemeen mijn broers zijn. Zij hebben mijn man het bos in gestuurd zodat de reus Malaro-oyo hem zou opeten. Hier is het beest. Laat hen dit maar opeten! Hij moest het vlees halen. Nou hier is een deel ervan."

Needless to say, the woman was also angry with her brothers. The next morning the woman says to her husband: "Go to the forest, shoot a hummingbird (bienti) and bring it to me." The man did as told. "Hey woman, I have brought it," he says. The woman cleaned the hummingbird and cooked it. She put it in a large pot and cooked the little hummingbird. She said to her husband, "Look, I make a soup out of it which you have to eat for 8 days. You get this soup for 8 days." Such a little bird, of course, cannot provide 8 days of soup ... But for 8 days the man ate the soup with cassava. On the 8th day, his wife says: "Go to the forest and whatever you see, you cannot shoot it, just come back." And once again the man did as told. When he had returned, his wife asked: "What kind of game did you see?" He replied: "I have seen a lot of game, more than I could have carried, but I did not shoot anything, as you had told me."

Vanzelf werd de vrouw ook boos op haar broers natuurlijk. De volgende morgen zegt de vrouw tegen haar man: "Ga naar het bos, schiet een kolibrie (bienti) en breng het." De man deed zoals hem gezegd was. "Hey vrouw, ik heb het gebracht", zegt hij. De vrouw maakte de kolibrie schoon en kookte het. Ze deed de kolibrie in een grote pot en kookte het kolibrietje. Ze zei tegen haar man: "Kijk, ik maak er soep van en van deze soep moet jij 8 dagen eten. Acht dagen lang krijg je er soep van." Zo'n klein vogeltje is natuurlijk niets voor 8 dagen soep... Maar 8 dagen at de man de soep met cassave. De 8ste dag zegt zijn vrouw: "Ga naar het bos en al wat je ook ziet, je mag het niet schieten, kom gewoon terug." En de man deed weer wat hem gezegd werd. Toen hij terug was, vroeg zijn vrouw: "Wat heb je voor wild gezien?" Hij antwoordde: "Ik heb heel veel wild gezien, wild in overvloed meer dan ik had kunnen dragen, maar ik heb niets geschoten, zoals je me gezegd had."

Then his wife says: "Today you can go and may shoot everything you can carry and bring it home." The man went to the forest and shot as much as he could carry. From that day on, he was lucky with hunting! Every time he went hunting, he returned home with game. And from the same moment, the two brothers no longer had any luck. Whatever the two tried to shoot, they came home empty-handed.

Dan zegt z'n vrouw: "Vandaag mag je gaan en mag je alles schieten wat je kunt dragen en breng het naar huis." De man ging naar het bos en schoot zoveel als hij dragen kon. Vanaf die dag had hij geluk met jagen! Elke keer als hij ging jagen, bracht hij wild mee naar huis. En vanaf datzelfde moment hadden de twee broers geen geluk meer. Wat de twee ook probeerden te schieten, ze kwamen thuis met niets.

The woman only brought meat for her mother but gave her brothers nothing. She said to her mother: "Mom, I only bring for you. Do not give my brothers anything, because they wanted to kill my husband." As the brothers were no longer lucky, they moved. Mother did not really want to move, but had no choice and left with her sons.

De vrouw bracht alleen vlees voor haar moeder, maar gaf haar broers niets. Ze zei tegen haar moeder: "Mamma, ik breng alleen voor jou. Geef mijn broers niets, want zij wilden mijn man doden." Omdat de broers geen geluk meer hadden, verhuisden ze. Moeder wilde eigenlijk niet verhuizen, maar had geen keus en ging mee met haar zoons.

ENG	NL
4. Sibanalë and the wild pigs (pingo)	4. Sibanalë en de pingo's (bosvarkens)
Narrated on July 2, 2009 by Sjaak Ebecilio (b. 1916)	(verteld 02-07-2009 door Sjaak Ebecilio (93 jaar).
You had a village, and once you had a man from that village who went hunting, Sibanalë. But when he was in the forest, the afternoon came. So he had been there and said to his people, "I will return in a few days, I am going to hunt, then there will be time to dry it and then it is time to go back home."	Je had een dorp, en je had een keer een man uit dat dorp die ging jagen, Sibanalë. Maar toen hij in het bos was, werd het 's middags. Dus hij was geweest en hij zei tegen z'n mensen: "Ik kom over een paar dagen weer terug, ik ga jagen, dan heeft het tijd om te drogen en is het tijd naar huis terug te komen."
When he walked there in the dark, he heard talk in the forest, but he also heard women's voices and children. And the people were busy felling trees. He went to look and they were people, but it turned out he was chasing a group of forest pigs we call "pingos". Pingos are a kind of wild pigs.	Toen hij daar liep in het donker, hoorde hij gepraat in het bos, maar hij hoorde ook vrouwenstemmen en kinderen. En de mensen waren bezig om te kappen. Hij ging kijken en het waren mensen, maar wat bleek hij achtervolgde een groep bosvarkens; wat wij noemen 'pingo's'. Pingo's zijn een soort bosvarkens.
As he approached, he heard women talking, men and children who were preparing their sleeping place. But what did he do? He climbed up a tree to spy on them, to find out what those people were doing.	Toen hij dichterbij kwam hoorde hij gepraat van vrouwen, mannen en kinderen die bezig waren met hun slaapplaats gereed te maken. Maar wat deed hij? Hij klom in een boom om ze te bespieden; wat die mensen aan het doen waren.
And while he was there, a woman came towards the tree he was in, and the woman smelled him. "Hey, there is something wrong here: a human being, Maniri!" And the woman looked up and saw someone sitting on a twig, and she screamed at him, "Come down!"	En terwijl hij daar was, kwam er een vrouw naar die kant, naar die boom waar hij in zat en de vrouw rook hem. "Hé, dit is niet pluis: een mens, Maniri!" En de vrouw keek naar boven en zag iemand op een takje zitten en ze schreeuwde naar hem: "Kom naar beneden!"
He came down and then she said: "You have seen who we are. We are the pingos. You walked behind us to shoot us, but we are not angry. If you want to stay with me, I will become your wife, but then you will also have to learn what you need to do in order to become a pingo. But first, we must ask the chief."	Hij kwam naar beneden en toen zei ze: "Je hebt gezien wie wij zijn. Wij zijn de pingo's. Jij liep achter ons om ons te schieten, maar wij zijn niet boos. Als je bij mij wilt blijven, dan word ik jouw vrouw, maar dan moet je wel leren wat je moet doen om ook een pingo te worden. Maar eerst moeten we het opperhoofd vragen."
The pingo woman and the Indian went to the chief of the pingos. But those elderly people objected a little: "No, no, no, we are animals, we are pingos. These people are chasing us to kill us and to eat us!" But the woman said: "If he cannot stay, then I will go with him!" They did not want that either so they gave in and the man was allowed to stay, but then he would have to change into a pingo.	De pingo-vrouw en de indiaan gingen naar het opperhoofd van de pingo's. Maar die oude mensen maakten een beetje bezwaar: "Nee, nee, nee, wij zijn dieren, wij zijn pingo's. Deze mensen achtervolgen ons, om ons dood te maken en ons op te eten!" Maar de vrouw zei: "Als hij niet mag blijven, dan ga ik met hem mee!", dat wilden die mensen ook niet hebben. Ze gaven toe en de man mocht blijven, maar dan zou hij wel moeten veranderen in een pingo.

When the couple arrived where the others were, the other women were jealous: she had a handsome man! A living human being. The chief did what was required for Sibanalë to become a pingo when they had to set off in the morning. That is what happened that night. At 5 o'clock they all changed into wild pigs, pingos. The man became a pingo and then they left.

Toen het stel kwam waar de anderen waren, bleken de andere vrouwen jaloers: zij had een mooie man! Een levende mens. Het opperhoofd deed wat zodat Sibanalë in een pingo zou kunnen veranderen, wanneer ze 's morgens verder moesten. Zo gebeurde het die avond. Toen het 5 uur was veranderden ze allemaal in bosvarkens, in pingos. De man werd veranderd in een pingo en toen trokken ze weg.

But what happened in this man's village, after 3 days he had not returned home, not even on the 4th day or the 5th day! The pijai performed a ritual to find out where the man had gone. And there the pijai discovered that the man had become a pingo, had a female partner and had joined that group. So that man would not return for the time being. And then it was decided to go look for that man. So a group of men went hunting in search of those pingos. Having had to walk for days before coming across the traces of a group of pingo's. They followed the broad track.

Maar wat gebeurde er in het dorp van die man? Na 3 dagen nog niet thuis, 4e dag, 5e dag nog niet! De pijai pijaide om erachter te komen waar de man gebleven was. En daar maakte hij uit, die pijai, dat hij pingo was geworden en een vrouwtje heeft en ook met die groep mee trok. Dus dat die man voorlopig niet zou komen. En toen werd besloten om die man te gaan opzoeken. Dus ging een groep mannen op jacht, op zoek naar die pingo's. Ze hadden dagen moeten lopen voordat ze de sporen van een groep pingo's zagen. Ze volgden het brede spoor.

The hunters were indeed well prepared. They had brought along a specific arrow (Otomo), which is fired with a long rope. In those days they did not have guns yet, but only bows and arrow. The tip of the arrow was attached to a long vine. When you have shot such an animal and it runs off, you will have to hang onto it and pull it in. The animal will pull so you have to hold onto it. This they did successfully, but it was an accident, they had shot the man, the Indian. He and his wife had fallen behind slightly and when the man was struck by the arrow with the rope, he had to pull. The hunters tried to pull him towards them. Sibanalë fought back pulling the rope, and his wife encouraged him: "Pull, pull man!" Finally, he managed to succeed because the rope snapped!

Maar wat het geval is, ze hadden zich goed voorbereid. Ze hadden een soort van een pijl (Otomo) die afgeschoten wordt met een lang touw. Ze hadden nog geen geweer hè, maar pijl en boog. Een pijl met punt en die punt was vastgebonden aan een lange liaan. Wanneer je zo'n beest hebt geschoten, en het wegrent dan moet je het houden en binnen halen. Dus het beest gaat trekken, maar jij moet het houden. En dat hebben ze ook gedaan en het was hun gelukt. Maar het was een ongeluk, ze hadden die man, de indiaan, geraakt. Hij en z'n vrouw waren achter en toen die man geraakt was met die pijl met het touw, moest hij trekken. De jagers probeerden hem naar zich toe te trekken. Sibanalë verzette zich en trok aan het touw en zijn vrouw spoorde hem aan: "Trek, trek, trekken man!" Ten slotte was het de man toch gelukt, want het touw brak!

He and his wife followed the other pingos, but hebecomes slightly less mobile. The people (hunters) chased him and shot him with the same arrow with a rope and now they could pull him in. They then tied him down and then the pijai man magically transformed him back into a human being. He was sad about his wife, for he now was human again.

Hij en z'n vrouw gingen achter de andere pingo's aan, maar hij was een beetje invalide geworden. De mensen (jagers) renden achter hem en hebben hem weer neergeschoten, met diezelfde pijl met het touw eraan en toen hebben ze hem wel kunnen trekken. Toen hebben ze hem vastgehouden en heeft de pijai hem terug gepijaid in een mens. Hij was wel verdrietig om zijn vrouwtje, maar toen was hij weer een mens geworden.

They took him back to the village, where he was bathed with herbs in order to forget his wife and to get rid of the smell of pingos, and he was given new wives. He was never allowed to hunt agai because then his pingo-wife would look out for him. She had left her group in search of her husband. She would then be shot.

Ze hebben hem terug gebracht naar het dorp, hebben hem gebaad met kruiden om z'n vrouwtje te vergeten en om de pingo geur ook achter te laten, en ze hebben hem 4 vrouwtjes gegeven. Hij mocht nooit meer jagen, want dan zou zijn wijfje hem zoeken. Het wijfje had haar groep verlaten om haar man te zoeken. Dan zouden ze het wijfje doodschieten.

ENG	NL		
5. A honey bee woman	5. Honingbij vrouw		
Narrated on July 2, 2009 by Sjaak Ebecilio (b. 1916)	Verteld op 02-07-2009 door Sjaak Ebecilio (93 jaar).		
There was once a man who was always looking for honey. He then struck the trunk of a tree with his stone axe. He thus looked if the tree was hollow and then searched for holes from which the honeybees appeared.	Er was eens een man die altijd op zoek was naar honing. Hij sloeg dan met zijn stenen bijl op de stam van een boom. Zo keek hij of de boom hol was en dan zocht hij naar gaatjes waar de honingbijen uitkwamen.		
One day the Indian had success. He opened the tree to obtain the honey. Then he heard a voice saying: "Be careful with felling! Otherwise, you will fell me!" The man asked: "Are you honey?" It replied, "No, cut open, but be careful." He continued to cut and then the man saw a beautiful woman, and asked, "Are you honey?" "Yes, I am honey", the woman answered. He asked: "Do you want to be my wife?" The woman replied: "Yes, of course, that's why you see me! You won me by felling this tree, from today I am your wife." Together they return to his village. The woman warns him: "Be careful, do not say where you found me. If you reveal that, I will leave you!"	Op een dag had de indiaan succes. Hij kapte de boom open om de honing te verkrijgen. Toen hoorde hij een stem, die zei: "Wees toch voorzichtig met kappen! Anders kap je mij!" De man vroeg: "Bent u honing?" Het antwoordde: "Nee, kap maar open, maar wees voorzichtig." Hij kapte door en toen zag de man een mooie vrouw, en hij vroeg: "Ben jij honing?" "Ja, ik ben honing", antwoordde de vrouw. Hij vroeg: "Wil jij mijn vrouw worden?" De vrouw antwoordde: "Ja natuurlijk, daarom zie je mij! Je hebt me gewonnen door deze boom te kappen, vanaf vandaag ben ik je vrouw." Samen keren ze terug naar zijn dorp. De vrouw waarschuwt hem: "Wees voorzichtig, zeg niet waar je me hebt gevonden. Als je dat verklapt verlaat ik je!"		
The two of them lived like this for a few years. People asked the man: "Where did you find your wife?" But the man does not say anything. On one occasion the villagers made the man drunk and asked him again about his wife: "You have such a beautiful wife. From which village is she?", they asked. The man replied: "Oh, that village a bit further on." They did not believe the man and kept insisting. Once inebriated the man told the secret anyway. At that moment his wife flew off having become a honeybee.	Een paar jaar leefden de twee zo. Mensen vroegen de man: "Waar heb jij je vrouw vandaan?" Maar de man zegt niets. Op een keer maakten de dorpelingen de man dronken en vroegen hem opnieuw over zijn vrouw: "Je hebt zo'n mooie vrouw, van welk dorp komt ze", vroegen ze. De man antwoordde: "Oooh dat dorp verderop." Ze geloofden de man niet en bleven aandringen. Dronken vertelde de man het geheim dan toch. Op dat moment vloog zijn vrouw weg, ze was veranderd in een honingbij.		
The man always kept looking for honey in the hope of finding his wife in a tree again, but he never found her again.	De man bleef altijd naar honing zoeken in de hoop zijn vrouw opnieuw in een boom te vinden, maar hij vond zijn vrouw nooit meer terug.		

ENG	NL		
6. The tiger woman	6. Tijgervrouw		
Narrated on July 2, 2009 by Sjaak Ebecilio (b. 1916)	Verteld op 02-07-2009 door Sjaak Ebecilio (93 jaar)		
An Indian goes hunting and got a thorn in his foot. He saw a man approaching. The man asked: "What is going on?" The Indian answers: "I have a big thorn in my foot that I cannot remove." The man says: "Come with me." The Indian follows the man but does not arrive at a house but at a hollow giant tree.	Een indiaan gaat op jacht en kreeg een doorn in zijn voet. Hij zag een man aankomen. De man vroeg: "Wat is er aan de hand?" De indiaan antwoordt: "Ik heb een grote doorn in mijn voet die ik er niet uit kan krijgen." De man zegt: "Kom maar met mij mee." De indiaan gaat met de man mee maar komt niet aan in een huis maar in een holle reuze boom.		
In the giant tree, the man lived with his wife and daughter. He tells his family where he found the Indian and that the Indian has a thorn in his foot. The man's wife enters the forest looking for a leaf. She returned with the leaf and put it on the thorn.	In de reuze boom woonden de man met zijn vrouw en dochter. Hij vertelt aan zijn gezin waar hij de indiaan gevonden heeft en dat de indiaan een doorn in zijn voet heeft. De vrouw van de man ging het bos in om een blad te zoeken. Ze kwam terug met het blad en deed het op de doorn.		
They had a beautiful daughter and the Indian stayed with them. When the husband and wife went hunting, the Indian stayed behind with the daughter. The daughter tells him: "We are not people, we are tigers. When we hunt, we turn into tigers."	Ze hadden een mooie dochter en de indiaan bleef bij ze. Toen de man en vrouw gingen jagen bleef de indiaan achter met de dochter. De dochter vertelt hem: "Wij zijn geen mensen, wij zijn tijgers. Als we jagen veranderen wij in tijgers."		
When the parents return, the father says: "You can take my daughter with you but know she is a tigress." When the Indian woke up the next morning, he saw no humans but a tiger family. They said to him: "My daughter you may take, but remember, you can never tell where you met your wife."	Als de ouders terugkomen, zegt de vader: "Je kan mijn dochter meenemen maar weet dat ze een tijgerin is. Dat zal ik je tonen, dat zij een tijgerin is." Toen de indiaan de volgende morgen wakker werd zag hij geen mensen maar een tijgerfamilie. Ze zeiden tegen hem: "Mijn dochter mag je meenemen, maar denk er wel om, je mag nooit verklappen waar je je vrouw hebt gehad."		
The Indian leaves with his wife and together they return to his village. Once there, everyone is surprised, because he left without to return with a wife! He does not tell anyone where he found her. However, everyone keeps asking him: "Where did you meet such a beautiful woman?"	De indiaan vertrekt met zijn vrouwtje en samen keren ze terug naar zijn dorp. Daar aangekomen is iedereen verwonderd, want hij ging weg zonder vrouw en komt terug met een vrouw! Hij vertelt niemand waar hij haar heeft gevonden. ledereen blijft hem echter vragen: "Waar heb jij zo'n mooie vrouw vandaan?"		
The Indian was plied with drink and in a drunken mood, he revealed his secret. His crying wife left in the form of a tiger. She left crying, roaring. She returned to her parents.	De indiaan wordt dronken gevoerd en in een dronkenbui vertelde hij zijn geheim. Als tijger vertrok zijn huilende vrouw. Ze vertrok huilend, brullend. Ze ging terug naar haar ouders.		

ENG	NL
7. Orijo, the water nymph	7. Orijo, de waternimf
Narrated on July 2, 2009 by Sjaak Ebecilio (b. 1916)	Verteld op 02-07-2009 door Sjaak Ebecilio (93 jaar).
Arawara is the conjunction of the Wajambo (tributary Coppename) and the Nickerie River. There at the Wajambo, the Arawara, the two rivers come together. This dates back to earlier times. Orijo is a water nymph, a water spirit who can do good and evil. Pijais work with these water nymphs.	Arawara is de doorsnee van de Wajambo (zijrivier Coppename) en de Nickerie rivier. Daar bij de Wajambo is de doorsnee van de Arawara, die verbindt de twee rivieren. Dit is van de vroegere tijd. Orijo is een waternimf. Dat is een geest in het water en ze kan goed en kwaad doen. Pijais werken met deze waternimfen.
And when I went there as a teacher, to Wajambo, Donderderskamp, people told me that there is a large round opening in the river. They then took me here to watch. A water nymph, a really evil Orijo, resided there.	En toen ik daar heen ging als onderwijzer, naar Wajambo, Donderderskamp, toen vertelden de mensen mij dat daar een grote ronde (=opening) is in de rivier. Zij hebben mij toen gebracht om te kijken. En daar woonde een waternimf, een echte slechte Orijo.
If such a creature/water nymph knew that a boat (a dug-out) was arriving, it turns itself into a raven in a tree. As soon as this raven saw a boat approaching, it flew into the water. Next, the water starts to flow in the direction of the raven. There was a large vortex, turning water, and as soon as it was there, that water nymph swallowed the entire dug-out, dragging it all the way to the bottom. Orijo then devours the occupants after which the dug-out is spat out! We went to look; I did see it.	Als zo'n beest/waternimf wist dat er een boot aankwam, een korjaal, verandert het zichzelf in een raaf in een boom. Zodra deze raaf een boot aan zag komen vloog hij het water in. En dan begint het water te stromen en te stromen naar die plaats toe (=richting van de raaf). Daar was een grote draaikolk, draaiwater, en zodra die daar was slokte die waternimf de korjaal en al op en sleurde korjaal en al mee naar de bodem. Orijo eet dan de inzittenden waarna de korjaal wordt uitgespuwd! We gingen kijken; ik heb het wel gezien.
But that actual story is as follows. Once there was an Arawak pijai man, Orjande, who had travelled all the way from another creek. Then an Arawak pijai man arrived at Donderderskamp, having heard of a place where people are not safe and he was a pijai man. He stayed at Donderskamp for 3 days, 3 evenings in order to perform a shamanic ritual. This water nymph named Orijo has done too much harm.	Maar die eigenlijke story is zo. Er kwam eens een Arawakse pijai-man, Orjande, en die kwam helemaal uit de buurt van een andere kreek. Toen kwam een Arawakse pijai-man naar Donderderskamp, want hij had gehoord dat er een plaats is waar de mensen niet veilig zijn en hij was een pijai-man. Hij bleef op Donderskamp drie dagen, drie avonden, om te pijajen. Deze waternimf heeft te veel kwaad gedaan, laten we zeggen Orijo. Deze Orijo heeft te veel kwaad gedaan.
After 3 evenings, he grabs his axe, a stone axe, and his knives he himself made from the tusks of a wild pig (pakira). He takes place in a dugout; the entire population came to see him leave. They thought, "This is probably the last time we see that man."	Na drie avonden pakt hij zijn bijl, stenen bijl, en pakt zijn messen die hij zelf heeft gemaakt van slachttanden van pakira (=wild varken). Hij gaat in een korjaal; de gehele bevolking kwam kijken toen hij weggingen. Ze dachten: Dit is vast de laatste keer dat we die man zien.

And when he got there, he saw that raven dive into the water and the water began to flow faster and faster, and then he arrived at that vortex. The water really turned and the boat went down. He was swallowed, but being a pijai man he knew what he was doing. He took his axe and started chopping into the stomach, from the inside cutting out Orijo's stomach and heart.

En toen hij daar aankwam, zag hij die raaf het water in duiken en het water begon te stromen, sneller en sneller, en toen kwam hij bij die draaikolk. Het water draaide, hè en de boot ging naar onder. Hij werd ingeslikt, maar hij als een pijai-man wist wel wat hij deed. Hij nam zijn bijl en begint in de maag te hakken, te kappen, te kappen van binnenuit (= hij kapte de maag en het hart van Orijo).

But because such things are not human-like: if you chop it, will it die? No! After chopping it, Orijo felt a pain inside and swam off! It went with the tide; not able to stand the pain it swam away from Donderderskamp. And when it was at the end, it spat that pijai man ashore. And that Orijo went to the Coppename River (Suriname) to reach the sea!

Maar omdat zulke dingen niet als een mens zijn, dus als je het kapt gaat ie dan dood? Nee! En toen hij dat had gedaan, voelde die Orijo pijn van binnen en zwom weg! Hij ging met het tij; hij kon niet tegen de pijn en zwom weg van Donderderskamp. En toen hij aan het eind was, toen spuwde hij die pijai-man aan wal. En die Orijo die ging naar de Coppename (= rivier, Suriname), en naar de zee!

And when the pijai man returned to Donderderskamp, he told what he had done. He says: on the inside, he had destroyed it in such a way. And then he had to start a ritual in order to see where that Orijo had gone. While doing so, he said, it must have gone to the sea. Then it arrived at his other family members and they insulted him there! They said: "Look, we told you not to give the Maniri (= Indians) a difficult time!"

En toen de pijai-man daar weer teruggekeerd was in Donderderskamp, toen vertelde hij wat hij gedaan had. Hij zegt: van binnen had hij het zo vernield. En toen moest hij gaan pijaien om te zien waar die Orijo gebleven was. En toen hij piajide, zei hij, het moet zijn doorgegaan tot de zee en toen kwam hij daar bij zijn andere familie en daar hebben ze hem uitgescholden! Ze zeiden: "Kijk we hebben je gezegd om het die Maniri (=indianen), niet te lastig te maken!"

Because they say that Orijos see those people and dug-outs as parrots. Those people and dug-outs are birds, so they are shot like parrots.*
"And we have said that no one of us is going to live there. We have sent you there to keep watch in order to protect those people from evil. We have already heard what you did there for a long time. We knew there is an end to it, and that is how your end has now come. And for punishment, you must stay somewhere in the sea."

Want ze zeggen, die Orijo's zien die mensen en korjalen als papegaaien. Die mensen en korjalen zijn vogels, dus die worden geschoten als papegaaien.* "En we hebben gezegd dat daar niemand van ons gaat wonen. We hebben je daar gestuurd om wacht te houden om juist die mensen te beschermen tegen het kwaad. We hebben al lang gehoord wat jij daar deed. We wisten dat er komt een keer een einde aan, en zo is je einde nu gekomen. En voor straf moet je ergens in de zee blijven."

But if you go there you will indeed see it, the opening of that creek. And the people insist that Orijo was there. That is one of those things, that place can still be seen, but if it was there, I do not know, but that is how it is told. It is one of those time-honoured things. So I would say it is not a myth, but a story about where Orijo lived.

Maar als je daar gaat dan zie je het wel hoor, de opening van die kreek. En de mensen houden vol dat daar die Orijo was. Dat is een van die dingen. Die plaats is nog te zien, maar of het daar was, dat weet ik niet maar zo wordt het verteld. Het is een van die oude dingen. Dus ik zou zeggen het is geen mythe, maar een story van waar Orijo geleefd heeft.

*Toelichting achteraf: Ze zien de mensen vanuit het water, als zijnde boven, dus als papegaaien.

^{*} They see people from the water, as being above them, thus as parrots.

ENG	NL		
8. How Halliwali becomes a good pijai	8. Hoe Halliwali een goede pijai wordt		
Narrated on July 2, 2009 by Sjaak Ebecilio (b. 1916).	Verteld op 02-07-2009 door Sjaak Ebecilio (93 jaar)		
Halliwali had three wives and one brother. One of his wives was unfaithful to him and Halliwali said: "I am going to punish you!" The woman says: "No, I will never do it again! I will remain loyal to you, but please do not punish me!" Halliwali says: "No, you must be punished because you took my brother while we were married."	Halliwali had drie vrouwen en hij had 1 broer. Eén van z'n vrouwen was hem ontrouw en Halliwali zegt: "Ik ga je straffen!" De vrouw zegt: "Nee, ik zal het nooit meer doen! Ik blijf je trouw, maar straf me alsjeblieft niet!" Halliwali zegt echter: "Nee, je moet gestraft worden, want je hebt mijn broer genomen terwijl wij getrouwd zijn."		
"Let's go fishing," he told his wife and they went. The boat sank and the woman disappeared. There was a manatee on the river bank, which called, "Halliwali come to fetch me, I have turned into a manatee!" But Halliwali answered: "No, this is your punishment!"	"Laten we gaan hengelen", zei hij tegen zijn vrouw en ze gingen. De boot zonk en de vrouw verdween. Op de oever zat een lamantijn en de lamantijn riep: "Halliwali kom me halen, ik ben veranderd in een lamantijn!" Maar Halliwali antwoord: "Nee, dit is je straf!"		
His other wives also received punishment. Halliwali would go to heaven. Together with his wives, he lived in a large tree. The tree went out of the ground and the women had to hold the branches. Halliwali had to leave for another place. He said to his wife, "It is time for me to leave. If you want to join me, you will stay with me. The tree is being torn loose, so you have to hold on tightly because if you do not, you will stay on Earth. I am going to a place where they need me because that is what the Lord told me."	Zijn andere vrouwen kregen ook straf. Halliwali zou naar de hemel gaan. Samen met zijn vrouwen woonde hij in een grote boom. De boom ging uit de grond en de vrouwen moesten de takken vasthouden. Halliwali moest weg naar een ander oord. Hij zei tegen zijn vrouw: "Het is tijd voor mij om te vertrekken. Als jullie mee willen, blijven jullie bij mij. De boom wordt losgerukt, dus jullie moeten je goed vast houden, want als jullie dat niet doen blijven jullie op aarde. Ik ga nu naar een oord waar ze me nodig hebben, want dat heeft de Heer me gezegd."		
Halliwali has been chosen to become a pijai and to become one God sends him to various locations.	Halliwali is uitgekozen om pijai te worden en om dat te worden stuurt God hem naar verschillende plaatsen.		
Halliwali arrived in a strange place with strange houses. God said: "You cannot accept anything, whatever they say: refuse everything! The place is so tempting that you wish to stay, but you have to resist this." He arrived and women asked him to please stay. But he said: "No, I will continue." He travels on to the second place. This location is tempting because of all the liquor, all the food and the women. God says: "Be careful, if you want to become pijai you must abstain from everything." Halliwali does	Halliwali kwam aan op een vreemde plaats met vreemde huizen. God zei: "Je mag niets aannemen, wat ze ook zeggen: alles weigeren! De plaats is zo verleidelijk dat je wilt blijven, maar dit moet je weerstaan." Hij kwam aan en vrouwen vroegen hem toch vooral te blijven. Maar hij zei: "Nee ik ga verder." Hij reist verder naar de 2e plaats. Deze plaats is verleidelijk door alle drank, al het eten en de vrouwen. God zegt: "Wees voorzichtig, als je pijai wilt worden, moet je je onthouden van alles." Halliwali doet wat		

what he is told and resists all temptations.

hem verteld is en weerstaat alle verleidingen.

The third place is a city with only women and only a few men. The Lord tells him: "This is the hardest test. The women will seduce you. If you overcome this, you will become a good pijai."	De derde plaats is een stad met alleen maar vrouwen en maar een paar mannen. De Heer zegt hem: "Dit is de zwaarste beproeving. De vrouwen zullen je verleiden. Als je dit overwint
Halliwalli overcame this temptation, too.	wordt je een goede pijai." Halliwalli overwon ook deze verleiding.
Now he had to go to another place, located under the mountain, "Your future lies there", God said who goes on to mention: "Whatever you are promised, money, jewels etc. do not accept anything." This place was also very tempting, but Halliwali conquered himself.	Nu moest hij naar een andere plaats. Een plaats onder de berg, "daar is jouw toekomst", sprak God. God zegt verder: "Wat je ook beloofd wordt, geld, juwelen etc. niets aannemen." Ook deze plaats was heel verlokkelijk maar Halliwali overwon zichzelf.
The Lord said, "Very well, return to Earth, you are a good pijai." However, a woman stayed behind and became a bird, the Bulatata (forest cockerel).	De Heer zei: "Heel goed, ga maar terug naar aarde, je bent een goede pijai." Een vrouw bleef echter achter. Ze veranderde in een vogel, de Bulatata (boshaan).
This is an early story about Halliwali, the pijai.	Dit is een vroege story over Halliwali de pijai.

ENG	NL		
9. The great journey	9. Grote reis		
Narrated on July 2, 2009 by Sjaak Ebecilio (b. 1916)	Verteld op 02-07-2009 door Sjaak Ebecilio (93 jaar).		
You used to have separate people who explored the world. Four or five young people were selected and the elderly warned these youngsters: "Be careful, there are bats, vampires (Oeroesio-oyo). With their long muzzles, they penetrate through the leaf roofs and suck your blood. Build a large camp and stay mainly in the middle. When you pass by, you arrive at a house. This is the residence of the mother of all fish. She is friendly, she cooks for you, but when in her neighbourhood do not shoot fish!	Je had vroeger aparte mensen die de wereld verkenden. Er werden eens 4 à 5 jongeren geselecteerd en ouderen waarschuwden die jongeren: "Wees toch voorzichtig: je hebt vleermuizen, vampiers (Oeroesio-oyo). Met hun lange snuit komen ze door de bladerendaken en zuigen je bloed. Maak een groot kamp en blijven jullie vooral in het midden. Als je daar voorbij bent kom je bij een huis. Dit is het huis van de moeder van alle vissen. Zij is vriendelijk, zij kookt voor jullie, maar in haar buurt moet je geen vissen dood schieten!		
When you leave from there, having passed the mouth of the river, you will come to a place where you will see many naked people. However, they are not humans, but water nymphs. If you engage with them you will also become one of them!	Wanneer jullie van daar vertrekken komen jullie na de monding van de rivier op een plek waar jullie veel naakte mensen zullen zien. Dit zijn echter geen mensen, maar waternimfen. Als je je met hun inlaat wordt je ook een van hen!		
Then you reach the sea. You can stay on that island there. And so it went. People, Indians populate that island. And then you stay there maybe for 5 years. The Indians there know the area and from there you set off for another island where you also stay a few years until you are old and return to your village."	Daarna komen jullie bij zee. Daar is een eiland en op dat eiland mogen jullie blijven." En zo ging het. "Daar op dat eiland wonen mensen, indianen. En dan blijven jullie daar misschien 5 jaar. De indianen aldaar kennen de omgeving en vanuit daar vertrekken jullie naar een ander eiland en ook daar blijven jullie een paar jaar tot jullie oud zijn en terugkeren naar je dorp."		
It was once said that if you travel you will only return when you are old and your hair is grey.	Vroeger zei men dat als je reist je pas weer terug komt als je oud bent met grijs haar.		

ENG NL

10. The founding of Matta: Caribs versus Arawaks (legend?)

Narrated on July 2, 2009 by Sjaak Ebecilio (b. 1916).

A short introduction to the story. In Nickerie there was an Arawak village. At that time the Caribs came to Suriname to wage war with the Arawaks. The Caribs searched for Arawaks to sell as slaves. Runaway slaves attacked the Arawak village of Sarong founded by the Evangelische Broedergemeente, on the Saramaca River. This village was attacked because they thought stealing slaves was going on there. They have wiped out that village and from there the survivors set off for Matta. The origin of Matta as described in the newspaper is incorrect!

Via a footpath, you arrive at a large Carib village. Sabajos (Arawaks) sent off people to spot enemies. The captain sent someone because they had explored the entire neighbourhood. At the creek, they saw a large open swamp. They sent people to explore this swamp and see if they could live there. They found mounds there. That swamp was filled with lotus plants with broad leaves known as pankoekoe leaves. A large island was found there. If you went there with your dug-out, then everything immediately closed behind you. Here the Arawaks have founded a village in the swamp. From another mound, they have brought sand to raise it. It was inhabited by between 200 and 300 Amerindians. From there my people have moved. The area was further explored with regard to small islands for fields and every day spies kept an eye on whether the enemies did not come. Men armed with bow and arrow stayed behind to keep watch.

One day the spies spotted a dug-out with suspicious people. They were travelling very slowly because they were probably searching for creeks. They then saw the creek those Arawaks had sailed through in order to reach swamps. If they found us, they would fight us. Caribs were sailing there. An Arawak spy journeyed through the forest and swam through the swamp with the message: the enemy is

10. Stichting van Matta: Caraiben versus Arawakken (legende?)

Verteld op 02-07-2009 door Sjaak Ebecilio (93 iaar).

Korte intro op het verhaal. In Nickerie was er een Arawaks dorp. In de tijd dat Caraiben naar Suriname kwamen en oorlog voerden met de Arawakken. Caraiben zochten naar Arawakken om te verkopen als slaven. Weggelopen slaven vielen Sarong aan, aan de Saramaca. Dat was een Arawaks dorp van de Broedergemeente. Dit dorp werd aangevallen, omdat ze dachten dat er daar geroofd werd voor slaven. Ze hebben dat dorp uitgeroeid en vanuit daar zijn de overlevenden naar Matta getrokken. Het ontstaan van Matta zoals het in de krant staat, klopt niet!

Via een voetpad kwam je bij een groot Caraiben dorp. Sabajo's (Arawakken) stuurden mensen er op uit om vijanden te spotten. De kapitein stuurde iemand, want ze hadden de hele buurt verkend. Bij de kreek zagen ze een grote open swamp. Ze stuurden mensen om deze swamp te verkennen en om te kijken of ze daar konden gaan wonen. Daar hebben ze terpen gevonden. Die swamp was vol met lotus met brede bladeren, dat waren pankoekoe bladeren. Daar werd een groot eiland gevonden. Ging je daar naartoe met je korjaal dan ging alles achter je meteen dicht. Daar hebben de Arawaken een dorp gesticht in de swamp. Vanuit een andere terp hebben ze zand gebracht om het op te hogen. Er woonden daar 200/300 mensen. Vandaar uit zijn mijn mensen verhuisd. De omgeving werd verder verkend naar eilandjes voor kostgrondjes en spionnen hielden dagelijks in de gaten of de vijanden niet kwamen. Met pijl en boog bleven bewapende manschappen achter om wacht te houden.

Op een dag spotten de spionnen een korjaal met verdachte mensen. Ze voeren zeer langzaam want ze zochten waarschijnlijk naar kreken. Ze zagen toen de kreek waar die Arawaken door waren gevaren om bij swamp te komen. Als ze ons zouden vinden dan zouden ze met ons vechten. Caraiben voeren daar. Een Arawakse spion ging door het bos, en is door de swamp gezwommen met de boodschap: de vijand

coming! The Caribs were fought and expelled. Some were taken prisoner. The Arawaks then advanced.

komt! Er werd gevochten met de Caraiben en de Caraiben werden verdreven en sommigen werden gevangen genomen. De Arawaken zijn toen verder opgerukt.

On the way they heard howler monkeys, implying large trees and therefore mainland. So they were in a different place. Then they moved on to Nickerie (a large swamp, near the Corantijn River). Special men went looking for suitable building sites. They went as far as they could on land and made a footpath so that they could be followed. After two days they reached the savannah. It was very large and open there. In the distance, they heard a roar. They said: "That roar spells danger. You did not hear that roar in the swamp. We are now on the mainland which has other sounds than in the swamp!" In the evening they made camp in young trees with broad crowns and stayed there until the next day. What was the case? At that time tigers of the Baraka Creek which hunt in small groups, killed people. The men knew this. That is why they returned to their canoe.

Onderweg hoorden ze brulapen: dat betekent grote bomen en dus vasteland. Dus ze waren op een andere plaats. Toen zijn ze verder gegaan richting Nickerie (grote swamp, kant van Corantijn). Speciale mannen gingen op zoek naar geschikte bouwplaatsen. Ze gingen zo ver als ze konden over land en maakten zo een voetpad. Zodat ze gevolgd konden worden. Na twee dagen kwamen ze bij de Savanne. Het was daar heel groot en open. In de verte hoorden ze gebrul. Ze zeiden: "Het is gevaarlijk dat gebrul. In de swamp hoorde je dat gebrul niet. We zijn nu op het vaste land en dat heeft andere geluiden dan de swamp!" 's Avonds maakten ze kamp in jonge bomen, met brede kruinen en daar bleven ze tot de volgende dag. Want wat was het geval: in die tijd had je barakara tijgers (deze tijgers jagen en doden mensen. Ze jagen in groepen). Barakara tijgers komen altijd in groepjes en dat wisten ze en daarom keerden ze om, terug naar hun korjaal.

They had heard a story that a man had left his village to attend a party and had been caught by those tigers on his way back to his village, and the Tigers had torn him to pieces. After searching, they found pieces of clothing, which was proof that tigers had devoured the man.

Ze hadden een verhaal gehoord dat een man vanuit zijn dorp naar een feest was gegaan en op de terugweg naar zijn dorp was overvallen door die tijgers en de tijgers hadden hem verscheurd. Na zoeken vonden ze stukken kleding, wat het bewijs was dat die man was opgegeten door de tijgers.

All the men grabbed their lances, bow and arrow and climbed into trees. The Tigers are coming! Those tigers simply climb into the tree, but with their long lance, these men stick their lengthy lances in the open mouth of the tigers. The dead tigers were eaten by other tigers. The men knew this too.

Alle mannen pakten hun lansen, pijl en boog en klommen in bomen. De tijgers komen! Die tijgers klimmen gewoon in de boom, maar met hun lange lansen staken ze in de open muil van de tijgers. De dode tijgers werden opgegeten door de andere tijgers. Dit wisten die mannen ook.

That's why they returned to their canoes to get even more weapons. They left again the next morning. They wanted to go on and again they heard roars. That was the beast Malarooyo. They saw the big legs, their traces. That's why they had to open another route to the south. That is how they went south. When they arrived at the Nickerie River, they made dugout canoes. They chopped large trees to make themselves dug-outs.

Daarom keerden ze terug naar hun korjalen om nog meer wapens te halen. De volgende morgen vertrokken ze weer. Ze wilden verder gaan en opnieuw hoorden ze gebrul. Dat was het beest Malaro-oyo. Ze zagen de grote poten, de sporen ervan. Daarom moesten ze een andere route naar het zuiden open kappen. Zo zijn ze naar het zuiden gegaan. Toen ze bij de Nickerie rivier kwamen, maakten ze korjalen. Ze kapten grote bomen om daarmee zelf korjalen te maken.

They wanted to travel down the river. The making of dug-outs took so long that by the time they were ready, the other families also arrived. There they founded another camp along the Nickerie River. Then they went further up to Arawara, that's how it was discovered. Why is that river flowing like that? While it is a creek connected to the Wajambo?

Ze wilden de rivier af reizen. Het maken van korjalen duurde zo lang, dat tegen de tijd dat ze klaar waren, de andere families er ook aan kwamen. Daar hebben ze toen een ander kamp gesticht, langs de Nickerie rivier. Vervolgens zijn ze bovenwaarts verder gegaan naar Arawara, zo is dat ontdekt. Waarom stroomt die rivier zo? Terwijl het een kreek is verbonden met de Wajambo?

That is how they travelled down the Arawara to the Wajambo. They travelled down the Wajambo and arrived in Coppename river. So they travelled through the Coppename, around the Saramacca. There was a small problem there was no channel to continue to Paramaribo. That's why they made a road there. When they later built the railway there was already a path. The Indians had already made a path!

Zo zijn ze de Arawara afgezakt tot de Wajambo. Toen de Wajambo afgevaren en toen kwamen bij de Coppename rivier aan. Zo zijn ze doorgereisd van de Coppename, rond de Saramacca. Daar was een klein probleem, want er was geen kanaal om door te varen naar Paramaribo. Daarom hebben ze daar vroeger een weg gemaakt. Toen ze de spoorlijn aanlegden was er dus al een pad. Toen hadden de indianen al een pad gemaakt!

In the past, Suralco published books, such things were in them. About the plantations and stuff. These were the first Indians who walked from the swamp to Paramaribo. Vroeger gaf Suralco boeken uit, toen stonden er zulke dingen in. Over de plantages enzo. Dit waren de eerste indianen, die liepen vanuit de swamp naar Paramaribo.

ENG NL

11. Why the Caribs do not eat turtle

Narrated on June 26, 2009 by Yvonne Ebecilio (not on tape)

In a Carib village, the men were once very plied with drink after consuming too much cassiri*. They beat their wives who were so fed up with the conduct of their husbands, they said: "We will teach them, those men of us!" When the men left, all the women also left. When the men later returned to their village, all the women had disappeared. The men only saw a group of turtles walk towards the sea. The men thought they were their wives. This is why Carib do not eat turtles.

11. Waarom Caraiben geen schildpad eten

Verteld door Yvonne Ebecilio op 26-06-2009 (niet op tape)

In een Caraibisch dorp waren de mannen een keer zo dronken. Ze hadden veel te veel cassiri gedronken en waren nu dronken. Ze sloegen hun vrouwen. De vrouwen werden het gedrag van hun mannen zo zat, ze zeiden: "We zullen ze leren, die mannen van ons!" Toen de mannen weg gingen, vertrokken alle vrouwen. Toen de mannen later terugkeerden naar hun dorp waren alle vrouwen verdwenen. Maar de mannen zagen nog net hoe een stel schildpadden naar zee liepen. De mannen dachten dat deze schildpadden hun vrouwen waren. Dit is de reden waarom Caraiben geen schildpadden eten.

ENG	NL		
12. The Sun and the Moon and how the caiman received his notches.	12. De zon en maan en hoe de kaaiman aan zijn deuken komt.		
Narrated on July 2, 2009 by Sjaak Ebecilio (b. 1916)	Verteld op 02-07-2009 door Sjaak Ebecilio (93 jaar).		
The moon has referred the Indians to the Earth. The Moon says: "Look, you can live on such a savanna: I give you light." A man and woman are going to live on Earth, but they do not have any clothes. The Moon says: "You do not need any clothing, as you were born naked too. Tonight there is no light because I'm going to sleep too. When I sleep you also have to sleep, you should not go hunting then. You can do so during the daytime." When the couple goes hunting, they go to the creek, close the creeks and put the fish traps in front of it. But while the Indians sleep and the moon sets, otters and caimans arrive to break open the traps and eat all fish.	De maan heeft de indianen naar de aarde verwezen. De maan zegt: "Kijk op zo'n savanne kunnen jullie leven: ik geef jullie licht." Een man en vrouw gaan op aarde leven, maar hebben geen kleren. De maan zegt: "Jullie hebben geen kleding nodig, jullie zijn immers ook bloot geboren. Vanavond is er geen licht want ik ga ook slapen. En als ik slaap moeten jullie ook slapen, dan moeten jullie niet gaan jagen. Wel overdag." En als het stel gaat jagen, gaan ze naar de kreek en maken de kreken dicht en zetten fuiken ervoor. Maar terwijl de indianen slapen en de maan ondergaat, komen er otters en kaaimannen en die breken de fuiken open en vreten alle vissen op.		
As the Sun named Iriwiri rises, he says: "Hey, who did this?" He gets so angry and grabs a hack and starts cutting! He cuts the caiman. "It was not me! I have not touched the fish traps. You must not cut me down," the cayman says. But the Sun knew he was lying and continued to cut. This is how cayman got dents on his back. Irirwiri says: "You may not do it otherwise I will cut you."	Dan komt de zon, Iriwiri, op en hij zegt: "Hey, wie heeft dit gedaan?" Hij wordt zo kwaad en pakt een houwer en gaat kappen! Hij kapt de kaaiman. "Ik was het niet! Ik ben niet aan de fuiken geweest. Je moet mij niet kappen", zegt kaaiman. Maar de zon wist dat hij loog en de zon bleef kappen. Zo komt kaaiman aan zijn deuken op z'n rug. Irirwiri zegt: "Je mag het niet doen, anders kap ik je."		
The otters, small and large, had also stolen fish. The small otters did not get away and also got a beating. Then the small otters return home and complain to their mother: "We have been beaten by Iriwiri."	De otters, klein en groot, hadden ook vis gestolen. De kleine otters kwamen niet weg en kregen ook een pak slaag. Dan keren de kleine otters terug naar huis en klagen bij hun moeder: "We zijn afgerammeld door Iriwiri."		
There is a song about this, too.	Hier is ook een lied van.		

ENG	NL
13. Do not hunt on White Thursday (a real story)	13. Niet jagen op witte donderdag (waargebeurd)
Narrated on July 2, 2009 by Sjaak Ebecilio (b. 1916)	Verteld op 02-07-2009 door Sjaak Ebecilio (93 jaar).
It was White Thursday and an Indian wanted to hunt deer. People still warned him: "Do not go hunting, stay home, it's White Thursday. Stay home anyway." However, he had no food and decided to go anyway.	Het was witte donderdag en een indiaan wilde hert gaan jagen. Mensen waarschuwden hem nog: "Ga niet jagen, blijf toch thuis het is witte donderdag. Blijf toch thuis." Hij had echter geen eten en besloot toch te gaan.
He spotted a rabbit, aimed at it but it jumped away. While continuing, after 15 minutes he sees a buffalo, such a large angry beast. He changes his hail round into a bullet round, he aims but the buffalo jumps away. How is that possible? They told him he should not go hunting, but he did anyway. He continues. Then he sees a pakira and thinks to himself: I will not shoot. But this pakira stays put. He then grabs his gun but the animal jumps away. He saw game all day, but could not shoot anything. On the savannah, he spots a deer with a cross on its head. He then fell to his knees and exclaimed: "Forgive me! I did not want to listen." This really happened.	Hij zag een konijn mikte, maar het konijn sprong weg. Hij gaat door en na een kwartier zag hij een buffel, zo'n groot boos beest. Hij verandert zijn hagelpatroon in een kogelpatroon hij mikt, maar de buffel springt weg. Hoe komt dat nu? Ze hadden hem al gezegd dat hij niet moest gaan jagen, maar hij deed het toch. Hij loopt door. Dan ziet hij pakira, hij denkt bij zichzelf: ik schiet niet. Maar deze pakira blijft zitten. Hij pakt dan toch zijn geweer maar het dier springt weg. De gehele dag zag hij wild maar hij kon niets schieten. Op de savanne ziet hij een hert met een kruis op zijn kop. Hij is toen op z'n knieën gevallen en riep uit: "Vergeef me! Ik heb niet willen luisteren." Dit is echt gebeurd.

Appendix B. List of all narratives (including source and linguistic affiliation)²⁰⁵

Story no.	Language family	Language/description	First author	Year of publication	Pages
1	Tupian	Munduruku	Lévi-Strauss	1983 [1964]	174-5
2	Cariban	Wayana	Duin	2009	471-7
3	Cariban	Wayana	Duin	2009	477-82
4	Cariban	Wayana	Duin	2009	482-5
5	Arawakan	Taíno	Pané	1999	6-7
6	Arawakan	Taíno	Pané	1999	7-8
7	Arawakan	Taíno	Pané	1999	11-2
8	Arawakan	Taíno	Pané	1999	13-7
9	Arawakan	Island Carib of Dominica	Taylor	1938	151
10	Arawakan	Island Carib of Dominica	Taylor	1938	150
11	Arawakan	Island Carib of Dominica	Taylor	1938	123-4
12	Arawakan	Island Carib of Dominica	Taylor	1938	123
13	Cariban	Kaliña, unspecified	Bel	1995	68-72
14	Cariban	Kaliña, unspecified	Bel	1995	55-8
15	Arawakan	Lokono, unspecified	Van Kempen	1993	38-42
16	Warao		Roth	1970 [1915]	122-6

-

²⁰⁵ This lists displays 713 unique story numbers. During this research seven stories (nos. 22, 33, 114, 339, 388, 506, 579) were excluded and removed. This is because a story was incorporated by mistake (for instance it had an origin other than the study region), or because a story was mistakenly registered multiple times (with a different Story number). The final story listed here (Story no. 1096) was added later, during the stage of analysis, so I decided to provide it with a deviating Story number. A bibliography of all narratives is included in Appendix D.

16	Warao		Wilbert	1970	231-2
16	Warao		Wilbert	1970	279-84
16	Warao		Wilbert	1970	301-7
16	Warao		Van Kempen	1993	43-7
16	Warao		Van Capelle	1926	66-73
17	Arawakan	Lokono, unspecified	Van Capelle	1926	83
17	Arawakan	Lokono, unspecified	Roth	1970 [1915]	175-6
17	Arawakan	Lokono, unspecified	Van Kempen	1993	48-9
18	Cariban	Trio	Anderson	2001	13-23
18	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	15-25
18	Cariban	Trio	Van Kempen	1993	27-37
19	Cariban	Kaliña, unspecified	Kloos	1991	32-3
20	Arawakan	Lokono, unspecified	Ebecilio	2009	-
20	Arawakan	Lokono, unspecified	Sabajo	1991	35
21	Cariban	Kaliña, unspecified	Penard	1907-1908	101-2
23	Cariban	Kaliña, unspecified	Van Capelle	1926	165-9
23	Cariban	Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	43-4
23	Cariban	Kaliña, unspecified	Penard	1907-1908	43-5
24	Cariban	Kaliña, unspecified	Penard	1907-1908	20-2
25	Cariban	Kaliña	Penard	1907-1908	29
26	Cariban	Kaliña, unspecified	Penard	1907-1908	39-43
27	Arawakan	Lokono, unspecified	Penard	1907-1908	57
28	Arawakan	Lokono, unspecified	Penard	1907-1908	59
29	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	22-5
30	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	32-6
31	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	31
32	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	26-30
34	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	65-70
35	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	71-4
36	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	75-7
37	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	78-80
38	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	112-3
39	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	107-9
40	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	129-30
41	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	131
42	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	93-4
43	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	95-6
44	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	81-4
45	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	85-8
46	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	89-92
47	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	97-8
48	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	102-6
49	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	139-41
50	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	149-52
51	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	182-3

52	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	193-6
53	50,000 11 (000) 10 (000.00 1 (000.00)	Trio	Koelewijn	1987	168-73
54		Trio	Koelewijn	1987	205-8
55		Trio	Koelewijn	1987	219-22
56		Trio	Koelewijn	1987	223-5
57		Trio	Koelewijn	1987	37-44
58		Trio	Koelewijn	1987	45-6
59	- 7/26	Trio	Koelewijn	1987	47-8
60		Trio	Koelewijn	1987	49-52
61		Trio	Koelewijn	1987	55-8
62		Trio	Koelewijn	1987	59-64
63	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	127-8
64	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	124-6
65	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	121-2
66	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	118-20
67	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	114-7
68	Cariban	Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	144
68	Cariban	Kaliña, unspecified	Van Capelle	1926	76-7
69	Cariban	Kaliña, unspecified	Van Capelle	1926	73-5
70	Cariban	Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	147
70	Cariban	Kaliña, unspecified	Van Capelle	1926	77-9
71	unknown		Roth	1970 [1915]	151
71	unknown		Brett	1880	177
71	unknown		Van Capelle	1926	79-81
72	Cariban	Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	231
72	Cariban	Kaliña, unspecified	Van Capelle	1926	86-8
73	Arawakan	Lokono, unspecified	Van Capelle	1926	89-91
74	Arawakan	Lokono, unspecified	Roth	1970 [1915]	209-10
74	Arawakan	Lokono, unspecified	Van Capelle	1926	91-4
75	Cariban	Kaliña, unspecified	Van Capelle	1926	114-5
76	Warao		Van Capelle	1926	124-5
77	Arawakan	Lokono, unspecified	Van Capelle	1926	125-30
77	Arawakan	Lokono, unspecified	Roth	1970 [1915]	343-4
78	Arawakan	Lokono, unspecified	Van Capelle	1926	131-9
79	Warao		Van Capelle	1926	140-4
79	Warao		Roth	1970 [1915]	334-6
80	unknown		Van Capelle	1926	147-8
80	unknown		Brett	1880	173-5
81	Warao		Roth	1970 [1915]	215-6
82			Roth	1970 [1915]	216-7
83		Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	211
84			Roth	1970 [1915]	210-1
85			Roth	1970 [1915]	206-8
86	2280150502410040040		Roth	1970 [1915]	205-6
86	Warao	l	Wilbert	1970	87-9

87	Cariban	Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	205
88	Arawakan	Lokono, unspecified	Roth	1970 [1915]	204
89	Warao		Roth	1970 [1915]	202-3
90	Warao		Roth	1970 [1915]	201-2
91	Cariban	Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	192
92	Warao		Roth	1970 [1915]	199-201
93	Arawakan	Lokono, unspecified	Roth	1970 [1915]	173
94	Warao		Roth	1970 [1915]	182-3
95	Warao		Roth	1970 [1915]	143
96	Cariban	Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	133-5
97	Arawakan	Lokono, unspecified	Roth	1970 [1915]	284
98	Cariban	Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	126-30
98	Warao		Roth	1970 [1915]	126-30
98	Cariban	Kaliña, unspecified	Wilbert	1970	470-4
98	5-2		Wilbert	1970	470-4
99			Roth	1970 [1915]	130-2
	Warao		Roth	1970 [1915]	292-3
1665-6555	Cariban	Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	227
	Cariban	Kaliña, unspecified	Brett	1880	191-2
102		Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	265-6
/302-5804-38	Warao		Roth	1970 [1915]	263-5
	Arawakan	Lokono, unspecified	Roth	1970 [1915]	261-2
8300-000-0	Arawakan	Lokono, unspecified	Roth	1970 [1915]	245
	Cariban	Kaliña	Roth	1970 [1915]	245
	Arawakan	Lokono, unspecified	Magaña	1987	253
105		Kaliña	Magaña	1987	253
	Arawakan	Lokono, unspecified	Roth	1970 [1915]	245-6
107			Roth	1970 [1915]	250-1
	Warao		Roth	1970 [1915]	232-3
	Warao		Roth	1970 [1915]	217-8
Necrostico)	Warao		Roth	1970 [1915]	217-8
111		Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	218-9
112		Rama, anspective	Roth	1970 [1915]	336-8
113			Roth	1970 [1915]	342
100000000	Arawakan	Lokono, unspecified	Roth	1970 [1915]	220-3
	Cariban	Bakairí	De Goeje	1943	109
	Cariban	Uapes	De Goeje	1943	109-10
100.1-300000	Jivaroan	Jibaro	De Goeje	1943	110
	Tupian	Tupi	De Goeje	1943	109
	Arawakan	Lokono, unspecified	De Goeje	1943	109
	Arawakan	Lokono, unspecified	De Goeje	1943	110
121	000	Kaliña, unspecified	De Goeje	1943	28
	unknown	nama, anspectica	De Goeje	1943	111
	unknown		De Goeje	1943	121
	Cariban	Kaliña	De Goeje	1943	124

126	Arawakan	Lokono, unspecified	De Goeje	1943	125-6
127		Kaliña	De Goeje	1943	125
128		Taulipang	De Goeje	1943	126
	Arawakan	Lokono, unspecified	De Goeje	1943	127
130		Arekuna	Koch-Grünberg	1921	93-5
	Cariban	Arekuna	Koch-Grünberg	1921	95-105
132		Taulipang	Koch-Grünberg	1921	105-9
133	- 2020	Taulipang	Koch-Grünberg	1921	109-22
	Cariban	Taulipang	Koch-Grünberg	1921	123-30
135	-222	Taulipang	Koch-Grünberg	1921	130-3
	Cariban	Taulipang	Koch-Grünberg	1921	137-8
137		Taulipang	Koch-Grünberg	1921	139-40
	unknown	Rio Negro	Koch-Grünberg	1921	144-5
139		Rio Negro	Koch-Grünberg	1921	145-50
140	1900	Rio Negro	Koch-Grünberg	1921	150-3
141		Rio Negro	Koch-Grünberg	1921	153-4
142		Rio Negro	Koch-Grünberg	1921	154
	unknown	Amazone/Amazonia	Koch-Grünberg	1921	155-6
	Panoan	Cashinahua	Koch-Grünberg	1921	229-32
145	Tupian	Munduruku	Koch-Grünberg	1921	227-9
146		Munduruku	Koch-Grünberg	1921	225-7
147	•	Bakairí	Koch-Grünberg	1921	222-5
148		Bakairí	Koch-Grünberg	1921	216-22
149	Cariban	Wayana	Koch-Grünberg	1921	213-5
	Tupian	,			
149	(Guaraní)	Guaraní	Koch-Grünberg	1921	213-5
149	Cariban	Wayana	Magaña	1987	42-3
27972	Tupian				
	(Guaraní)	Guaraní	Magaña	1987	42-3
	unknown	Aré	Koch-Grünberg	1921	212-3
151		Kaingáng (extinct)	Koch-Grünberg	1921	209-12
152		Karajá	Koch-Grünberg	1921	203-6
153		Karajá	Koch-Grünberg	1921	200-2
154	•	Tembé	Koch-Grünberg	1921	195-6
155		Tembé	Koch-Grünberg	1921	194-5
	Tupian	Tembé	Koch-Grünberg	1921	191-3
157	•	Tembé	Koch-Grünberg	1921	188-91
158		Tembé	Koch-Grünberg	1921	187-8
159		Tembé	Koch-Grünberg	1921	186-7
160	ee iii 92	Tembé	Koch-Grünberg	1921	180-6
161		Tembé	Koch-Grünberg	1921	178-80
162		Tariano/Tariana	Koch-Grünberg	1921	173-6
162	67	Tucano	Koch-Grünberg	1921	173-6
163		Tariano/Tariana	Koch-Grünberg	1921	168-73
163	Tucanoan	Tucano	Koch-Grünberg	1921	168-73

16/	unknown	Amazon/Amazonia	Koch-Grünberg	1921	164-6
165		Amazon/Amazonia	Koch-Grünberg	1921	163-4
	unknown	Amazon/Amazonia	Koch-Grünberg	1921	160-1
167		Amazon/Amazonia	Koch-Grünberg	1921	158-9
168		Amazon/Amazonia	Koch-Grünberg	1921	159-60
	unknown	Tumpasa	Koch-Grünberg	1921	273-5
	Arawakan	Chané, Izocëno	Koch-Grünberg	1921	284-5
	Panoan	Cashinahua	Koch-Grünberg	1921	232-41
	Panoan	Cashinahua	Koch-Grünberg	1921	241-5
173	1900.00	Cashinahua	Koch-Grünberg	1921	245-6
	Panoan	Cashinahua	Koch-Grünberg	1921	251-4
	Panoan	Cashinahua	Koch-Grünberg	1921	246-8
	Panoan	Cashinahua	Koch-Grünberg	1921	249-51
177		Cashinahua	Koch-Grünberg	1921	254-6
National Process		Cashinahua	1000 Sc Co. 1000 St	1921	
	Panoan Panoan	Cashinahua	Koch-Grünberg		257-8
		Cashinahua	Koch-Grünberg	1921 1921	260-2 259-60
180			Koch-Grünberg		
181	Panoan Mosetenan	Cashinahua	Koch-Grünberg	1921	262-4
182	Control Service Section Control Service	Tsimane/Chimane	Koch-Grünberg	1921	266-8
	Mosetenan				
183	(isolate)	Tsimane/Chimane	Koch-Grünberg	1921	269-71
	Mosetenan				
184		Tsimane/Chimane	Koch-Grünberg	1921	272
185	•	:e)	Koch-Grünberg	1921	275-82
186	Tupian (Guaraní)	Guaraní	Koch-Grünberg	1921	301
100	Tupian	Guarani	Roch-Grunberg	1921	301
187	(Guaraní)	Guaraní	Koch-Grünberg	1921	302
	Tupian				
188	(Guaraní)	Guaraní	Koch-Grünberg	1921	302-3
189	Gê	Bororo	Lévi-Strauss	1983 [1964]	35-7
190	Gê	Bororo	Lévi-Strauss	1983 [1964]	49-50
191		Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	181-4
191	Gê	Cayapó-Gorotire	Lévi-Strauss	1983 [1964]	66-7
192	Gê	Cayapó-Kubenkranken	Wilbert	1978	177-80
192	Gê	Cayapó-Kubenkranken	Lévi-Strauss	1983 [1964]	67-8
193		Apinayé	Wilbert	1978	172-7
193	Gê	Apinayé	Lévi-Strauss	1983 [1964]	68-9
194		Timbira	Lévi-Strauss	1983 [1964]	71
194		Timbira	Wilbert	1978	164-6
195	Tupian	Tembé	Lévi-Strauss	1983 [1964]	84-5
	Tupian	Munduruku	Lévi-Strauss	1983 [1964]	85
197		Cayapó-Kubenkranken	Lévi-Strauss	1983 [1964]	86
198	Gê	Bororo	Lévi-Strauss	1983 [1964]	94-5
199	Matacoan	Matacoan	Lévi-Strauss	1983 [1964]	99

200	Guaicuruan	Toba-Pilaga	Lévi-Strauss	1983 [1964]	99-100
201		Tereno	Lévi-Strauss	1983 [1964]	100
202		Kariri	Lévi-Strauss	1983 [1964]	101
203		Bororo	Lévi-Strauss	1983 [1964]	103-4
203		Bororo	Lévi-Strauss	1983 [1964]	104-5
205		Toba-Pilaga	Lévi-Strauss	1983 [1964]	113
203		Matacoan	Lévi-Strauss	1 1	114
200			Lévi-Strauss	1983 [1964] 1983 [1964]	120
		Toba-Pilaga Munduruku	7		
	Tupian	Munduruku	Lévi-Strauss	1983 [1964]	120-1
209	•		Lévi-Strauss	1983 [1964]	
210		Cayapó-Kubenkranken	Lévi-Strauss	1983 [1964]	122-3
211		Cayapó-Gorotire	Lévi-Strauss	1983 [1964]	121-2
212	Tacanan	Tacana	Lévi-Strauss	1983 [1964]	122
213		Bororo	Lévi-Strauss	1983 [1964]	123-4
	Tupian	Munduruku	Lévi-Strauss	1983 [1964]	124
215		Toba-Pilaga	Lévi-Strauss	1983 [1964]	124
216	,		Lévi-Strauss	1983 [1964]	125
217	` '		Lévi-Strauss	1983 [1964]	126
218		Bororo	Lévi-Strauss	1983 [1964]	126-7
219		Cuna	Lévi-Strauss	1983 [1964]	138
220	· ·	Apapocuva	Lévi-Strauss	1983 [1964]	139-40
221	Gê	Opayé	Lévi-Strauss	1983 [1964]	128-9
222	Tupian	Siriono, Mbya	Lévi-Strauss	1983 [1964]	140
223	•	Tembé	Lévi-Strauss	1983 [1964]	140-1
	Tupian			1000 [1001]	
224	,	Shipaya	Lévi-Strauss	1983 [1964]	141
225	-	Guarayu	Lévi-Strauss	1983 [1964]	141
226		Sherente	Lévi-Strauss	1983 [1964]	72-3
227		Opayé	Lévi-Strauss	1983 [1964]	82-3
228	Tupian (ex-	Chinava	Lévi-Strauss	1983 [1964]	155
		Shipaya Tembé	Lévi-Strauss		156
	Tupian	Signature and the second secon	Lévi-Strauss	1983 [1964]	
	Ticuna (isolate)		1	1983 [1964]	158
231	,	8	Lévi-Strauss	1983 [1964]	159
232		Karajá	Lévi-Strauss	1983 [1964]	161
233		Apinayé	Lévi-Strauss	1983 [1964]	165-6
234		Timbira	Lévi-Strauss	1983 [1964]	166
235		Cayapó-Gorotire	Lévi-Strauss	1983 [1964]	167
236		Cayapó-Kubenkranken	Lévi-Strauss	1983 [1964]	167-8
236		Cayapó-Kubenkranken	Wilbert	1978	224-6
237		Sherente	Lévi-Strauss	1983 [1964]	168-9
	Ticuna (isolate)		Lévi-Strauss	1983 [1964]	171
in the second second	Ticuna (isolate)		Lévi-Strauss	1983 [1964]	172
240		Wapishana	Lévi-Strauss	1983 [1964]	172
240	Tupian	Munduruku	Lévi-Strauss	1983 [1964]	172

240	Tupian	Tembé	Lévi-Strauss	1983 [1964]	172
241		Tacana	Lévi-Strauss	1983 [1964]	178-9
242		Munduruku	Lévi-Strauss	1983 [1964]	181
243		Cayapó-Kubenkranken	Lévi-Strauss	1983 [1964]	174
244		Tembé	Lévi-Strauss	1983 [1964]	175
245	•	Sherente	Lévi-Strauss	1983 [1964]	199-200
246		Apapocuva	Lévi-Strauss	1983 [1964]	190
	Tupian-				
246	Guarani	Kaiwa	Lévi-Strauss	1983 [1964]	190
247	Gê	Bororo	Lévi-Strauss	1983 [1964]	193
248	Gê	Bororo	Lévi-Strauss	1983 [1964]	213
249	Gê	Sherente	Lévi-Strauss	1983 [1964]	250-1
250	Gê	Krahô	Lévi-Strauss	1983 [1964]	252-3
251	Gê	Cayapó-Gorotire	Lévi-Strauss	1983 [1964]	251
252	Arawakan	Wapishana	Lévi-Strauss	1983 [1964]	260-1
253	Tupian	Munduruku	Lévi-Strauss	1983 [1964]	260
254	unknown	Amazone/Amazonia	Lévi-Strauss	1983 [1964]	263-4
254	unknown	Rio Negro	Lévi-Strauss	1983 [1964]	263-4
255	Gê	Opayé	Lévi-Strauss	1983 [1964]	268
256	Gê	Canela-Apanyekra	Lévi-Strauss	1983 [1964]	292
256	Gê	unspecified	Lévi-Strauss	1983 [1964]	292
256	Gê	Canela-Apanyekra	Wilbert	1978	32-8
256	Gê	unspecified	Wilbert	1978	32-8
257	unknown		Lévi-Strauss	1983 [1964]	302
258	Cariban	Kaxuiâna, Kachuana	Lévi-Strauss	1983 [1964]	273-4
259	Lule-Vilela	Vilela	Lévi-Strauss	1983 [1964]	304
260	Matacoan	Matacoan	Lévi-Strauss	1983 [1964]	305-6
	Tupian (ex-				
261	tinct)	Shipaya	Lévi-Strauss	1983 [1964]	312
262	Tupian	Parintintin	Lévi-Strauss	1983 [1964]	313-4
263	Tupian	Munduruku	Lévi-Strauss	1983 [1964]	317
264	unknown	Amazone/Amazonia	Lévi-Strauss	1983 [1964]	322-3
265	Jivaroan	Jibaro	Lévi-Strauss	1988 [1985]	14-5
266	Jivaroan	Jibaro	Lévi-Strauss	1988 [1985]	15
267	Jivaroan	Jibaro, Achuar	Lévi-Strauss	1988 [1985]	16
268	unknown	Amazone/Amazonia	Lévi-Strauss	1988 [1985]	25
269	Tupian	Urubu	Lévi-Strauss	1988 [1985]	164
270		Amazone/Amazonia	Lévi-Strauss	1988 [1985]	38-9
271	Tupian (Guaraní)	Guaraní	Lévi-Strauss	1988 [1985]	39
271		Cavina	Lévi-Strauss	1988 [1985]	41
		Munduruku			
	Tupian Quechua	Peru	Lévi-Strauss Lévi-Strauss	1988 [1985] 1988 [1985]	42
			Lévi-Strauss Lévi-Strauss		43
275		Cayapó-Kubenkranken		1988 [1985]	
2/6	Zamucoan	Ayoré	Lévi-Strauss	1988 [1985]	45-6

277	Zamucoan	Ayoré	Lévi-Strauss	1988 [1985]	46
		Ayoré	Lévi-Strauss	1988 [1985]	46
	Zamucoan	Ayoré	Lévi-Strauss	1988 [1985]	46-7
-		Matacoan	Lévi-Strauss	1988 [1985]	53-4
	200	Mojo	Lévi-Strauss	1988 [1985]	54-5
		Jibaro	Lévi-Strauss	1988 [1985]	72-4
		Apurinã	Lévi-Strauss	1988 [1985]	78-9
	Tucanoan	Retuama	Lévi-Strauss	1988 [1985]	80
		Bororo, Umotína	Lévi-Strauss	1988 [1985]	80
		Tacana	Lévi-Strauss	1988 [1985]	85-6
	Tacanan	Tacana	Lévi-Strauss	1988 [1985]	86
			Lévi-Strauss	1988 [1985]	83
	,	Baré	Lévi-Strauss	1988 [1985]	88
50,000,000,000,000		Munduruku	Lévi-Strauss	1988 [1985]	121-2
	Tupian Tupian	Munduruku	Lévi-Strauss	1988 [1985]	164
	unknown		Lévi-Strauss	1988 [1985]	168
		Tumpasa			168-9
		Ayoré	Lévi-Strauss	1988 [1985]	
	Zamucoan	Ayoré	Lévi-Strauss	1988 [1985]	169
	Ticuna (isolate)		Lévi-Strauss	1988 [1985]	182
	Jivaroan	Jibaro	Karsten	1935	517-8
		Jibaro	Karsten	1935	522-3
	Jivaroan 	Jibaro	Karsten	1935	523-6
	Jivaroan 	Jibaro	Karsten	1935	530-2
22 002 000	Jivaroan	Jibaro	Karsten	1935	532-5
	•	Tembé	Lévi-Strauss	1973	33-4
	Tupian	Tembé	Lévi-Strauss	1973	34-5
		Münkü	Lévi-Strauss	1973	61
		Opayé	Lévi-Strauss	1973	70-2
305	250	Botocudo	Lévi-Strauss	1973	87
		Botocudo	Lévi-Strauss	1973	87
307	Guaicuruan	Toba	Lévi-Strauss	1973	92-3
308		Toba	Lévi-Strauss	1973	93
Mariel and	2000	Toba	Lévi-Strauss	1973	97
		Toba	Lévi-Strauss	1973	104
311	Guaicuruan	Toba	Lévi-Strauss	1973	105-6
	9750 A	Toba	Lévi-Strauss	1973	107
		Matacoan	Lévi-Strauss	1973	108-9
314	Matacoan	Matacoan	Lévi-Strauss	1973	110-1
315	Matacoan	Matacoan	Lévi-Strauss	1973	109-10
316	Matacoan	Matacoan	Lévi-Strauss	1973	111
317	Guaicuruan	Mocoví	Lévi-Strauss	1973	114
318	Gê	Krahô	Lévi-Strauss	1973	132
319	Ticuna (isolate)		Lévi-Strauss	1973	196
320	Tupian	Munduruku	Lévi-Strauss	1990 [1968]	81
320	Tupian	Munduruku	Lévi-Strauss	1973	205

321	Tacanan	Tacana	Lévi-Strauss	1973	207
322	Matacoan	Matacoan	Lévi-Strauss	1973	208
323	Arawakan	Wapishana	Lévi-Strauss	1973	220
324	Tucanoan	Cubeo	Lévi-Strauss	1973	223-4
325	unknown	Amazonia Teffé area	Lévi-Strauss	1973	291
326	Arawakan	Machiguanga	Lévi-Strauss	1973	320-1
327	Tacanan	Tacana	Lévi-Strauss	1973	336
328	Tacanan	Tacana	Lévi-Strauss	1973	340-1
329	Tacanan	Tacana	Lévi-Strauss	1973	346-9
330	Ticuna (isolate)		Lévi-Strauss	1973	363-4
331	Ticuna (isolate)		Lévi-Strauss	1973	373-4
332	Cariban	Kaliña, unspecified	De Goeje	1943	114
332	Cariban	Kaliña, unspecified	Lévi-Strauss	1973	394
333	Arawakan	Lokono, unspecified	Lévi-Strauss	1973	400
334	Tupian	Tupi	Lévi-Strauss	1973	416-7
335	Gê	Cayapó-Kubenkranken	Lévi-Strauss	1973	613-4
336	Ticuna (isolate)		Lévi-Strauss	1990 [1968]	25-8
337	Cariban	Macushi	Lévi-Strauss	1990 [1968]	46-7
338	Cariban	Macushi	Lévi-Strauss	1990 [1968]	47
340	Tupian	Munduruku	Lévi-Strauss	1990 [1968]	79
341	Panoan	Cashinahua	Lévi-Strauss	1990 [1968]	80
342	Tupian	Tembé	Lévi-Strauss	1990 [1968]	92
	Tupian (ex-	~			
	tinct)	Shipaya	Lévi-Strauss	1990 [1968]	122
P-22-1151 - 24-1	Tupian	Munduruku	Lévi-Strauss	1990 [1968]	122
345			Lévi-Strauss	1990 [1968]	136
	Cariban	Yukpa	Lévi-Strauss	1990 [1968]	155
347		Mapudungun	Lévi-Strauss	1990 [1968]	157-8
348	Cariban	Yabarana	Lévi-Strauss	1990 [1968]	161-4
	Araucanian	Mapudungun	Lévi-Strauss	1990 [1968]	183-4
	Cariban	Kaliña, unspecified	Ahlbrinck	1931	124-5
351	Cariban	Kaliña, unspecified	Ahlbrinck	1931	125
352		Kaliña, unspecified	Ahlbrinck	1931	123
	Cariban	Kaliña, unspecified	Ahlbrinck	1931	123
354	Cariban	Kaliña, unspecified	Ahlbrinck	1931	123
355		Kaliña, unspecified	Ahlbrinck	1931	521-2
355	Cariban	Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	66-7
356		Kaliña	Van Kempen	1993	38-42
357		Kaliña, unspecified	Kloos	1991	31-2
	Cariban	Kaliña, unspecified	Kloos	1991	32-3
359	Arawakan	Lokono, unspecified	Kloos	1991	35
	Warao		Brett	1880	55-60
	Arawakan	Lokono, unspecified	Brett	1880	29-30
362	Warao		Brett	1880	64-74
	Warao		Roth	1970 [1915]	122-5

363	Warao		Brett	1880	77-83
	Cariban	Akawaio	Brett	1880	131-3
365	- Name	Akawaio	Brett	1880	127-31
	unknown		Brett	1880	172-3
367		Kaliña	Hoff	2008	_
	Cariban	Kaliña	Hoff	2008	_
	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	137-8
370	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	146-8
	Cariban	Macushi	Roth	1970 [1915]	259
372	Warao		Roth	1970 [1915]	259
373	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	123
373	Cariban	Trio	Anderson	2001	69-70
374	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	132-3
375	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	188-92
376	Warao		Roth	1970 [1915]	199-200
377	Cariban	Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	133-5
378	Cariban	Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	213-4
378	Warao		Roth	1970 [1915]	213-4
379	Warao		Roth	1970 [1915]	198
380	Arawakan	Lokono, unspecified	Roth	1970 [1915]	215
381	Arawakan	Lokono, unspecified	Roth	1970 [1915]	279
382	Warao		Roth	1970 [1915]	195-6
383	Cariban	Trio	Anderson	2001	63-5
384	Cariban	Trio	Oosterhout	1994	108-10
384	Cariban	Trio	Anderson	2001	32-3
384	Cariban	Trio	Cirino	2000 [1970]	33-4
385	Cariban	Waiwai	Fock	1963	48-50
386	Cariban	Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	130-3
386	Warao		Roth	1970 [1915]	130-3
387	unknown		Roth	1970 [1915]	218
387	unknown		Brett	1880	167-72
389	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	290-2
390	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	293
391	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	295
392	Arawakan	Lokono, unspecified	Roth	1970 [1915]	212-3
393	Cariban	Kaliña, unspecified	Roth	1970 [1915]	223
393	Warao		Roth	1970 [1915]	223
394	Warao		Roth	1970 [1915]	223-5
395	Warao		Roth	1970 [1915]	226-7
396	Cariban	Waiwai	Fock	1963	38-42
397	Cariban	Waiwai	Fock	1963	56-67
398	Tupian	Tupi	Grenand	1982	355-8
399	Tupian	Tupi	Grenand	1982	359-62
400	Tupian	Tupi	Grenand	1982	352
401	Cariban	Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	7-8

402	Cariban	Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	9
403	AND DESCRIPTION OF THE PROPERTY OF THE PROPERT	Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	13-4
404	Sec. Open	Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	20-1
405		Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	22-3
406		Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	28-9
407		Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	30-2
408		Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	38-9
409		Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	41-2
	Cariban	Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	46-7
411		Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	50
412		Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	51-2
413		Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	58
414	A-94	Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	59-60
415		Kaliña, unspecified	Cirino	1977	11-2
416		Kaliña, unspecified	Cirino	1977	17-8
417		Kaliña, unspecified	Cirino	1977	25-6
418		Kaliña, unspecified	Cirino	1977	32-3
419		Kaliña, unspecified	Cirino	1977	41-2
	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	75-6
421	2000 0000	Yukpa	Wilbert	1974	76-7
422		Yukpa	Wilbert	1974	78
423		Yukpa	Wilbert	1974	80-4
424	1	Yukpa	Wilbert	1974	92-4
425	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	106-7
426	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	109-10
427		Yukpa	Wilbert	1974	113-4
428	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	114
429	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	116
430	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	117-8
431	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	118-9
432	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	119-20
433	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	120
434	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	121-2
435	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	122-3
436	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	123-4
437	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	124-6
438	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	126-7
439	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	127-31
440	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	136-7
441	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	141-2
442	Cariban	Yukpa	Wilbert	1974	142-3
443	Warao		Wilbert	1970	46-7
444	Warao		Wilbert	1970	50-1
445	Warao		Wilbert	1970	53
446	Warao		Wilbert	1970	56-7

447	Warao	Wilbert	1970	57-8
448	Warao	Wilbert	1970	76-8
449	Warao	Wilbert	1970	106-8
450	Warao	Wilbert	1970	108-10
451	Warao	Wilbert	1970	112-5
452	Warao	Wilbert	1970	158-60
453	Warao	Wilbert	1970	168-70
454	Warao	Wilbert	1970	170-3
455	Warao	Wilbert	1970	173-4
456	Warao	Wilbert	1970	175-7
457	Warao	Wilbert	1970	179-80
458	Warao	Wilbert	1970	180
459	Warao	Wilbert	1970	181-3
460	Warao	Wilbert	1970	183
461	Warao	Wilbert	1970	126-8
462	Warao	Wilbert	1970	122-4
463	Warao	Wilbert	1970	118-20
464	Warao	Wilbert	1970	128-33
465	Warao	Wilbert	1970	133-8
466	Warao	Wilbert	1970	151-2
467	Warao	Wilbert	1970	197-8
468	Warao	Wilbert	1970	198-9
468	Warao	Wilbert	1970	198-9
469	Warao	Wilbert	1970	199-201
470	Warao	Wilbert	1970	201
471	Warao	Wilbert	1970	205-7
472	Warao	Wilbert	1970	209-11
473	Warao	Wilbert	1970	211-2
474	Warao	Wilbert	1970	215-6
475	Warao	Wilbert	1970	218-9
476	Warao	Wilbert	1970	220
477	Warao	Wilbert	1970	227-8
478	Warao	Wilbert	1970	240-2
479	Warao	Wilbert	1970	243-4
480	Warao	Wilbert	1970	247-8
481	Warao	Roth	1970 [1915]	378
481	Warao	Wilbert	1970	161-2
482	Warao	Wilbert	1970	270-1
483	Warao	Wilbert	1970	274
484	Warao	Wilbert	1970	307-10
485	Warao	Wilbert	1970	311-4
486	Warao	Wilbert	1970	314-5
487	Warao	Wilbert	1970	315-9
488	Warao	Wilbert	1970	319-21
489	Warao	Wilbert	1970	325-7

490	Warao		Wilbert	1970	335-7
491	Warao		Wilbert	1970	337-40
492	Warao		Wilbert	1970	351-4
493	Warao		Wilbert	1970	354-6
494	Warao		Wilbert	1970	371-4
495	Warao		Wilbert	1970	364-71
496	Warao		Wilbert	1970	377-9
497	Warao		Wilbert	1970	415-8
498	Warao		Wilbert	1970	440-2
499	Warao		Wilbert	1970	393-5
500	Warao		Wilbert	1970	413-4
501	Warao		Wilbert	1970	454-5
502	Warao		Wilbert	1970	461-2
503	Warao		Wilbert	1970	465-6
504	Warao		Wilbert	1970	458-60
505	Warao		Wilbert	1970	466-8
507	Warao		Wilbert	1970	480-1
508	Warao		Wilbert	1970	485-6
509	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	29
		1000 Marc 2000 1000			29-30
510	- 30.000	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	(note)
511		Apinayé	Wilbert	1978	51-8
512		Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	65-6
513	3.00.000	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	73-4
514		Apinayé	Wilbert	1978	77-8
515		Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	88-91
516		unspecified	Wilbert	1978	94-5
517	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	95-6
518		Krahô	Wilbert	1978	96-9
519		Ramkokamekra-Canela	Wilbert	1978	102-4
520		Apinayé	Wilbert	1978	104
521		Cayapó-Kubenkranken	Wilbert	1978	109-11
522		Apinayé	Wilbert	1978	120-1
523		Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	121
524		Apinayé	Wilbert	1978	138-40
524		Canela-Apanyekra	Wilbert	1978	138-40
524		Crenye	Wilbert	1978	138-40
525		Krahô	Wilbert	1978	148-51
526		Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	152-3
527		Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	158
528		Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	158-60
529		Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	191-2
530		Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	192-3
531		Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	228-9
532	Gê	Krahô	Wilbert	1978	232-6

532	Gê	Unspecified	Wilbert	1978	232-6
533	Gê	Ramkokamekra-Canela	Wilbert	1978	236-7
534	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	242-4
535	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	247-8
535	Gê	Crenye	Wilbert	1978	247-8
536	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	255-6
537	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	256-7
538	Warao		Wilbert	1975	9-11
539	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	258-9
540	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	259-60
541	Gê	Apinayé	Wilbert	1978	260-1
542	Gê	Apinayé	Wilbert	1978	262-3
543	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	263-4
544	Gê	Krahô	Wilbert	1978	266-8
545	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	269-72
546	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	273-4
547	Gê	Krahô	Wilbert	1978	287-92
548	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	293-5
549	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	298-9
550	Gê	Apinayé	Wilbert	1978	299-301
551	Gê	Krahô	Wilbert	1978	301-4
552	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	304-6
553	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	309-11
554	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	314-7
555	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	318-9
556	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	321-4
557	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	324-5
558	Gê	Apinayé	Wilbert	1978	325-6
559	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	329-30
560	Gê	Apinayé	Wilbert	1978	337-9
561	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	346-7
562	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	348-52
563	Gê	Apinayé	Wilbert	1978	361-3
564	Gê	Apinayé	Wilbert	1978	385-7
565	Gê	Apinayé	Wilbert	1978	387-9
566	Gê	Ramkokamekra-Canela	Wilbert	1978	389-91
567	Gê	Krahô	Wilbert	1978	391-400
568	Gê	Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	400-1
					417-18;
570		Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	418-19
571		Krahô	Wilbert	1978	424-49
572		Apinayé	Wilbert	1978	449-51
573		Cayapó-Gorotire	Wilbert	1978	458-60
574		Cuiva	Wilbert	1991	27
575	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	28

576	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	29-30
577	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	30-1
578	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	31-2
580	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	40-1
581	-	Cuiva	Wilbert	1991	44-5
582		Cuiva	Wilbert	1991	78-80
583	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	85-8
584	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	90-6
585	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	111-3
586	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	116-8
587	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	118-9
588	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	120-1
589	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	122
590	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	126-7
591	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	127-8
592	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	133-4
593	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	137-8
594	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	138-40
595	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	142-3
596	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	143
597	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	144-5
598	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	145-6
599	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	146-7
600	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	149-50
601	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	150-1
602	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	152-3
603	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	153-6
604	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	158-9
605	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	160-1
606	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	163-4
607	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	164-70
608	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	179-80
609	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	184-6
610	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	207-8
611	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	208-9
612	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	209-12
613	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	223-5
614	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	229
615	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	229-30
616	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	230-3
617	Guajiboan	Cuiva	Wilbert	1991	235-6
618	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	31-2
619	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	39-51
619	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	51-5
620	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	61-4

622GuajiboanSikuaniWilbert1992622GuajiboanSikuaniWilbert1992623GuajiboanSikuaniWilbert1992624GuajiboanSikuaniWilbert1992625GuajiboanSikuaniWilbert1992	77-83 83-93 115-33 403 407-9 413-9 419-31
623 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992 624 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	115-33 403 407-9 413-9
624 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	403 407-9 413-9
	407-9 413-9
625 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	413-9
626 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	419-31
627 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	
628 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	434-6
629 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	437-41
630 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	443-4
631 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	447-8
632 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	448-9
633 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	450-3
634 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	460-1
635 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	468-73
636 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	474-5
637 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	476-8
638 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	478-81
639 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	485-8
640 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	488-9
641 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	489-91
642 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	491-3
643 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	493-6
644 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	496-7
645 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	498
646 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	498-501
647 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	501
648 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	138-41
649 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	152
650 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	153
651 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	182-8
652 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	188-90
653 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	191-204
654 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	221-5
655 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	232-6
656 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	236-7
657 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	238-44
658 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	245-6
659 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	246-8
660 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	250
661 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	251-9
662 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	259-64
663 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	269-71
664 Guajiboan Sikuani Wilbert 1992	171-2

665	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	273-8
666		Sikuani	Wilbert	1992	279
667	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	280-4
668		Sikuani	Wilbert	1992	289-90
669		Sikuani	Wilbert	1992	291-2
670		Sikuani	Wilbert	1992	293
671		Sikuani	Wilbert	1992	294-303
672	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	303-8
673	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	309-29
674	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	333-5
675	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	338-41
676		Sikuani	Wilbert	1992	343-4
677	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	344-51
678	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	351-3
679	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	353-6
680	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	356-8
681	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	358-64
682	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	364-6
683	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	366-8
684	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	369-71
685	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	371
686	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	379
687	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	383-5
688	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	388-9
689	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	390-3
690	Guajiboan	Sikuani	Wilbert	1992	55-60
691	Gê	Apinayé	Wilbert	1978	168-72
692	Cariban	unspecified	Roth	1970 [1915]	211
693	Ticuna (isolate)		Lévi-Strauss	1988 [1985]	44
694	Cariban	Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	43-4
695	Warao		Wilbert	1970	322-4
696	Arawakan	Lokono, unspecified	Ebecilio	2009	-
697	Arawakan	Lokono, unspecified	Ebecilio	2009	-
698	Arawakan	Lokono, unspecified	Ebecilio	2009	-
699	Arawakan	Lokono, unspecified	Ebecilio	2009	-
700	Arawakan	Lokono, unspecified	Ebecilio	2009	-
701	Arawakan	Lokono, unspecified	Ebecilio	2009	-
702	Arawakan	Lokono, unspecified	Ebecilio	2009	-
703	Arawakan	Lokono, unspecified	Ebecilio	2009	-
704	Cariban	Kaliña, unspecified	Ebecilio	2009	-
705	Arawakan	Lokono, unspecified	Ebecilio	2009	-
706	Jivaroan	Jibaro	Karsten	1935	522
707	Cariban	Kaliña, unspecified	Van Capelle	1926	45
708	Cariban	Kaliña, unspecified	Cirino	2000 [1970]	17-8
709	Cariban	Trio	Magaña	1987	145

710	Cariban	Kaliña	Magaña	1987	253
711	Cariban	Trio	Koelewijn	1987	134-5
712	Cariban	Akawaio	Cirino	2000 [1970]	57
1096	Cariban	Macushi	Roth	1970 [1915]	135

Appendix C. List of Tables

Table C-1. Identified animals in Saladoid iconography categorised according to class.²⁰⁶

Venezuela	Trinidad and Tobago	Windward Islands	Leeward Islands
41	38	238	169
8	26	61	25
4	5	13	3
7	1	3	5
2	2	2	3
0	10	46	81
1	7	14	7
2	1	15	7
8	5	8	11
0	4	14	0
13	7	4	4
0	0	1	0
	41 8 4 7 2 0 1 2 8 0 13	Tobago 41 38 8 26 4 5 7 1 2 2 0 10 1 7 2 1 8 5 0 4 13 7	Tobago Islands 41 38 238 8 26 61 4 5 13 7 1 3 2 2 2 0 10 46 1 7 14 2 1 15 8 5 8 0 4 14 13 7 4

^{*}Nocturnal birds: owls, oilbirds, nightjars

^{**} Stilts: herons, ibises, egrets

²⁰⁶ Table C-1. is based on Chart 1 "Species Motifs Indices in Sample Collections of Saladoid-Era Ceramics" (see Waldron 2010: 319). It includes data on Fish and Anthropo-morphs, sourced from Chart 2 (see Waldron 2010: 320). For the percentages, see Chart 3 "Species Motifs Percentages in Sample Collections of Saladoid-Era Ceramics" (see Waldron 2010: 321).

Dogs	52	9	11	49
Bats	11	13	35	12
Anteaters	9	15	2	0
Opossums	7	9	5	2
Armadillos	2	7	8	0
Rodents	4	2	5	3
Manatees	0	1	4	4
Monkeys	3	6	2	0
Procycons, racoon/coatis	0	3	1	3
Peccaries	0	4	0	1
Felines	2	1	0	0
Others	0	1; porcupine	2; dolphin/snail	2; porcupine/dolphin
Fish	0	3	0	0
Anthropomorphic creatures	62	43	146	108

 Table C-2. Survey of narrative functions based on 706 stories.

Narrative Functions	Total
Ensuring knowledge	75
- Reference to historical events (n=18)	
- Reference to historical/cultural heroes (n=25)	
- Naming geographical features (n=25)	
- Navigational information (n=7)	22
Informing	512
- Agricultural information (n=18)	
- On hunting techniques (n=57)	
- What food (not) to eat (n=107)	
- Where to find specific objects (n=68)	
- Calendrical information (n=7)	
- Good or bad omens (n=38)	
- How to carry out certain activities (n=158)	
- How to make fire (n=22)	
- How to cure (n=37)	
Encoding social behaviour	633
- Ceremonies/traditions (n=93)	
- Rites of passage (n=9)	
 Exhibiting (in)correct behaviour (n=469) 	
- Seemingly just told for fun (n=27)	
- Taboos (n=35)	
Validating the world	860
- Origin of the world or objects in it (n=139)	
- Origin of animal characteristics (n=291)	
 Explaining why animals help/oppose people (n=8) 	
 Why animals/people (not) have certain features (n=8) 	
- Shamans (n=54)	
- Why things are as they are (n=274)	
- On gateways between cosmic layers (n=12)	
- Dealing with ogres/the weird (n=74)	
Identity	88
- Origin of specific communities (n=35)	
- Specific traits of communities (n=17)	
- Origin of people (n=27)	
- War between ethnic groups (n=9)	

Table C-3. Linguistic affiliations of the 706 narratives.

he linguistic affiliation: language family and language	Total
Araucanian	2
- Mapudungun, Araucano, Mapuche, Mapud	
Arawakan	55
- Apurinã (n=1)	
- Baré (n=1)	
- Chané (n=1)	
- Island Carib of Dominica (n=4)	
- Münkü (n=1)	
- Machiguanga (n=1)	
- Mojo (n=1)	
- "Taíno"(n=4)	
- Tereno (n=1)	
- Tariano, Tariana (n=2)	
- Wapishana (n=3)	
- Unspecified (n=35)	
Bororoan	2
- Bororo, Umotína (n=2)	
Cariban	168
- Akawaio (n=2)	
- Arekuna (n=2)	
- Bakairí (n=3)	
- Kaliña (n=8)	
- Macushi (n=4)	
- Taulipang (n=7)	
- Trio (n=50)	
- Uapes (n=1)	
- Waiwai (n=3)	
- Wayana (n=4)	
- Yabarana (n=1)	
- Yukpa (n=24)	
- Kachuana (n=1)	
- Unspecified (n=57)	
Chibchan	1
Cuna	
Gê	111
- Apinayé (n=17)	
- Bororo (n=9)	
- Botocudo (n=2)	
- Canela Apanyekra (n=2)	
- Cayapo-Gorotire (n=40)	
- Cayapó- Kubenkranken (n=8)	
- Crenye (n=2)	
- Kaingáng (extinct) (n=1)	
- Karajá (n=3)	
- Krahô (n=11)	
- Opayé (n=4)	
- Ramkokamekra-Canela (n=3)	
- Sherente (n=4)	
- Timbira (Eastern) (n=2)	
- Unspecified (n=1)	

- 6!	44
Guaicuruan Massayi (n=1)	11
- Mocoví (n=1) - Toba (n=6)	
- Toba-Pillaga (n=4)	
• Guajiboan	116
- Cuiva (n=43)	110
- Sikuani (n=73)	
• Jivaroan	11
- Achuar (n=1)	
- Jibaro, jivaro (n=10)	
Kariri, Cariri (unclassified)	1
Lule-Vilela	1
- Vilela	
Matacoan	9
Moseten (isolate)	3
- Tsimnae, Chimane	
Panoan	13
- Cashinahua	
Quecha	1
Tacanan	9
- Cavina (n=1)	
- Tacana (n=8)	
Ticuna (isolate)	14
Tucanoan	4
- Cubeo (n=1)	
- Retuama (n=1)	
- Tucano (n=2)	Sections
• Tupian	54
- Apapocuva (n=2)	
- Guaraní (n=5)	
- Guarayu (n=1)	
- Kaiwa (n=1) - Mbya (n=1)	
- Mbya (11–1) - Munduruku (n=17)	
- Parintintin (n=1)	
- Shipaya (extinct) (n=4)	
- Tembé (n=16)	
- Urubu (n=1)	
- Unclassified (n=5)	
• Warao	103
Yuracare (isolate)	1
Zamucoan	6
- Ayoré	
	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·

 Table C-4.
 All narrative functions of Dog narratives.

Narrative Function	Total
Ensuring knowledge	1
Informing	22
 On hunting techniques (n=6) 	
 Which food (not) to eat (n=6) 	
 Where to find specific things(n=2) 	
 Calendrical information (n=1) 	
 Good and evil omens (n=1) 	
- How to do specific things (n=6)	
Encoding social behaviour	20
 Ceremonies/traditions (n=1) 	
- Exhibiting (in)correct behaviour (n=19)	
Validating the world	20
 Origin of animal characteristics (n=12) 	
 Why animals help/oppose people (n=1) 	
- Shamans (n=1)	
 Why things are as they are (n=4) 	
- Dealing with ogres/the strange (n=2)	
Identity	3
Origin of group/tribe (n=1)	
- Origin of people (n=1)	
- Group/tribe characteristics (n=1)	

Table C-5. All narrative functions of Bat narratives.

Narrative Function	Total
Ensuring knowledge	7
- Reference to historical events (n=3)	
- Naming geographical features (n=4)	
Informing	31
 How to carry out certain activities (n=14) 	
 How to cure disease or ugliness (n=1) 	
- Agricultural (n=2)	
- What food (not) to eat (n=3)	
 Where to find specific things (n=6) 	
- Good and bad omens (n=5)	
Encoding social behaviour	22
Ceremonies / traditions (n=3)	
 Exhibiting (in)correct behaviours (n=18) 	
- Taboo broken: menstruation or	
adulthood (n=1)	
Validating the world	47
 Origin of animal characteristics (n=16) 	
 Origin of the world or things in it (n=8) 	
 About other worlds or gateways (n=1) 	
- Shamans (n=3)	
 Why things are as they are (n=10) 	
 Dealing with ogres / the strange (n=9) 	
Identity	4
- Origin of group / tribe (n=2)	
- Group / tribe characteristics (n=2)	

Table C-6. All the narrative functions of Jaguar narratives.

Narrative Function	Total
Ensuring knowledge	75
- Reference to historical events (n=22)	)
- Reference to historical/cultural heroes (n=27)	
- Naming geographical features (n=26)	
Informing	705
- On hunting techniques (n=111)	
- Which food (not) to eat (n=91)	
- Where to find specific objects (n=68)	
- How to make fire (n=96)	3
- Agricultural information (n=9)	
- Good or bad omens (n=65)	
- Calendrical information (n=1)	
 How to do carry out certain activities (n=228) 	
- How to cure (n=29)	4
- Navigational information (n=7)	
Encoding social behaviour	841
- Ceremonies/traditions (n=104)	
 Displaying (in)correct behaviour (n=634) 	
 Seemingly just told for fun (n=65) 	
- Taboos (n=34)	
Validating the world	1078
 Origin of animal characteristics (n=405) 	
 Explaining why animals help/oppose people (n=54) 	
- Shamans (n=50)	1
- Why things are as they are (n=50)	
 Origin of world or objects in it (n=116) 	
 On other worlds or gateways between cosmic 	
layers (n=26)	
- Dealing with ogres/the weird (n=61)	
Identity	91
- Origin of ethnic groups/tribes (n=45)	
- Origin of people (n=33)	
- War between ethnic groups (n=5)	
- Specific ethnic group/tribal traits (n=8)	

Table C-7. All narrative functions of Bird narratives.

Narrative Function	Total
Ensuring knowledge	12
 Reference to historical events (n=1) 	
- Reference to historical/cultural heroes (n=8)- Naming geo-	
graphical features (n=3)	
Informing	62
 Agriculture: when/how to plant seeds sow (n=1) 	
 Calendrical: when to perform certain ceremonies (n=2) 	
 How to carry out certain activities(n=19) 	
 How to cure a disease or ugliness (n=3) 	
- How to make a fire (n=4)	
 Hunting: which arrows to use for specific animals (n=4) 	
- Which food (not) to eat (n=17)	
 Where to find specific things(n=5) 	
- Good and bad omens (n=7)	
Encoding social behaviour	78
 Ceremonies/traditions (n=15) 	
- Rites de passage (n=1)	
 Exhibiting (in)correct behaviour (n=57) 	
- Taboo broken: menstruation or adulthood (n=5)	
Validating the world	128
 Origin of animal characteristics (n=43) 	
 Origin of world or things in it (n=17) 	
 About other worlds or gateways (n=2) 	
- Shamans (n=6)	
 Why things are as they are (n=46) 	
 Dealing with ogres / the unfamiliar (n=14) 	
Identity	21
 Group/tribal characteristics (n=2) 	
- Origin of tribe (n=6)	
- Origin of people (n=11)	
- War between groups/tribes (n=2)	

Table C-8. All the narrative functions of Caiman/Alligator narratives.

Narrative Function	Total
Ensuring knowledge	9
- Reference to historical events (n=3)	
- Naming geographical features (n=3)	
- Reference to historical/culture heroes (n=3)	
Informing	34
 How to carry out certain activities (n=7) 	
- How to cure (n=2)	
- How to make fire (n=3)	
 Agricultural information (n=1) 	
- Calendrical information (n=2)	
 Navigational information (n=1) 	
- Which food (not) to eat (n=9)	
 Where to find specific objects (n=4) 	
- Good or bad omens (n=2)	
- On hunting techniques (n=3)	
Encoding social behaviour	49
- Ceremonies/traditions (n=9)	
- Rites de passage (n=1)	
 Exhibiting (in)correct behaviour (n=33) 	
- Taboos (n=5)	
- Seemingly just told for fun (n=1)	
Validating the world	59
 Origin of animal characteristics (n=18) 	
 Origin of world or objects in it (n=7) 	
- Shamans (n=6)	
 Why things are as they are (n=17) 	
- Dealing with ogres/the weird (n=11)	
Identity	12
 Origin of ethnic group/tribes (n=5) 	
 Specific ethnic group/tribal traits (n=4) 	
- Origin of people (n=3)	

Table C-9. All narrative functions of Ant narratives.

N	arrative Function	Total
	Ensuring knowledge	0
•17	Informing - How to carry out certain activities(n=11) - How to cure (n=4) - On hunting techniques (n=3) - What food (not) to eat (n=6) - Where to find specific objects (n=5) - Good or bad omens (n=1)	30
	Encoding social behaviour - Ceremonies/traditions (n=8) - Rites de passage (n=2) - Exhibiting (in)correct behaviour (n=32) - Taboos (n=3)	45
£1	Validating the world Origin of animal characteristics (n=26) Origin of world or objects in it (n=8) On other worlds or gateways between cosmic layers (n=2) Shamans (n=4) Why things are as they are (n=23) Dealing with ogres/the weird (n=5)	68
	Identity - Origin of ethnic groups/tribes (n=3) - Origin of people (n=2)	5